Ն° 767 — 1880 ՅՈՒՆՎԱՐ 19 ՇԱԲԱԹ — ԻՐԹԷՍԻ

ԹԷՐԱԷՄԱՆԸ ԷՖԷՍԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՈԼՈՐԻՑԻ ԻԼՄԻՑԷ ՎԷ ՄԻԼԻՑԷ

ՎԷ ՍԱՒՐԷՑԻ ՀԱՄԻ ԵԷՎՄԻ ԴԱՀԷՔԱ ՏԸՐ

ԱԳՈՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Մէճիտիյէ 20 դրուշտան

ԱԹԱՄՊՈԼ ԻՀԻՒՆ

Պիր սէնէվլիք	200 դ.
Ալթը այլըգ	100 »
Իւչ այլըգ	55 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՀԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունճաղլար իչիւն

Պիր սէնէվլիք	230 դ.
Ալթը այլըգ	120 »
Իւչ այլըգ	60 »

Մէճիտիյէ 1 դրուշ

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 իրճի սահիֆէ	5 դ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ	2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ եվէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ

2 վէ 3 իրճի սահիֆէյէրը	6 դ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ	4 »

Հիյատէ միւտաէթ իչիւն իլանաթա այրը բասիլըգ օրուր։

Մէվատտար նամիայա տայիր պէնալէր մէճմանէն գատա օրուն ճաղ վէ տէրմ օրուն։ Գէվրագ, իտատէ օրունճայա։

Մէճիտիյէ 1 դրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպասաս, Սթամպօլոս Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեափիյէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օրունճաղը կիսի, քեափիյէյի մէքեաթիպին տախի անընն նամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԻԱԱՆԷ 19 ՅՈՒՆՎԱՐ

ՀԱԼԸ ՀԱՅԸՐ

Մուհարէպէ իհթիմալէրի չօղալըրգճա վէ տէվլէթլէր արքէրլէրինի չօղալթալրգճա, սուլհու ումումի վէ ասայիշ մասալլարը տա՝ օ նիսպէթտէ զուհուր իթմէքտէ տիր։

Պարսն Հայմէրլէ կէչէն կիւնքի նութգունտա սէօղ իլէ սուլհ ու ասայիշի թէէմին իթմեէ չալըշմըշ վէ Պէրլին էլչի Բէթէրսպուրգ-տան տախի մուհարէպէ իհթիմալինէ մահալ պէրազ մահաճագ հավատիս ալնմըշ օրուն կիպի, պու տէֆա Պէրլինտէն ալնան պիր թէլէկրաֆ սուլհու ումումի պիր թէլէկրաֆ պունա տէլալէթ իտիյօր։

Պու թէլէկրաֆ թախլիյէ թարաֆընը իլթիզամ իհմէյօր իսէ տէ, Ադիզանիսթանտա չիմտի պիր գաչ թարաֆ պուլունտուղու միւնասէպէթլէ, ինկիլիզ ասքէրի չէքիլտիկ թագտիրատ ասայիշին իկտամ օրունճաղընտան պահս իթտիյի իչիւն, Ադիզանիսթանըն թախլիյէսի մէսէլէսինին թէզքիրատ պուլունտուղունու կէօսթէրիյօր։

* * *

Պէրլին գէոնկրէսի դարար վէ թէնսիպլէրինտէն հալա իճրա օլունմատըգ իքի մէսէլէ վար տըր քի, պիրի կուսինա վէ տիկէրի Եունան մէսէլէսի տիր։

Պու իքի մէսէլէնին հալի, վէ ըսահաթը մէվտուտնին իճրասը ղըմընտա Լիւթրա գազինէ-յընտան Պապա Ալիյէ պիր թազէրիգ իճրա օրունճաղը չուրու պուտուշ իսէ տէ, արնան սոն թէլէկրաֆնամէյէր պունու թէքզիպ իտիյօրլար։

Փարիմ տիր քի, Եունան մէսէլէսինին հայլինի իլթիզամ իտէն Ֆրանսա, վէ կուսինանէն Գարատաղա թէպիմինի թալեպ իտէն տէ պաչլըճա Ալթընրնա իտի։

Մէզքուր թէլէկրաֆ պու իքի տէվլէթտէն հիչ պիրինին չիմտի Շարգտա պէօյլէ մէսէլէյէր ույանտըրմագ ֆիքր ու նէյէթինտէ օլմատըղընը պէեան իտիյօր։

Պունտան անլաշըլըօր քի, արթըգ նէ՝ Ֆրանսա Եունանը վէ նէ տէ Աւսթրիա Գարատաղը իլթիզամ իտէճէք տիր։

Աբնաուտարընն Գարատաղլարա իհմէքտէ օրուգլարը մուգավէմէթ, վէ պունլարընն դագանմագտա օրուգլարը զանիպէյէ՝ կուսինա իլէ Բլաղանը բէք գօլայ բրէնն Նիքոլայանն թագիյէթի ալթընա կիրէմէեէճէյինի կէօսթէրիպ, Աւսթրիանն պու մէսէլէյէ իհթիզամ իթմէքտէն վազ կէչէմէսինի միւճիպ օրմուշ տուր։

Ֆրանսա իսէ զաթէն գագինէթսօրընն տէյիտէսիյլէ մէսէլէի տախի տէյիտմէք միւհթէմէլ օլուուգտան մատտա, կուսինա մէսէլէսի Ֆրանսայա տախի Եունան մէսէլէսի հագգընտա պիր նումունէ օլապիլիր։ Չինքի Ադնաուտարը կուսինա կիպի քիչիւք պիր եէր իչիւն պու զատար մուգավէմէթ իտէօրլար իսէ, էքիր կիպի—Ադնաուտարզատան ատա իթտիքլէրի—պիր պէյիւք դրթա իչիւն էլպէթթէ տահա զիյատ մուդավէմէթ իտէճէքլէրի, վէ օ եէրլէրին խարիթատա վերիլմէսի գօլայ իսէ տէ, կէրչէքտէն վերիլմէսի բէք կիւճ օլաճաղը անլաշըլըօր։

Ադիզանիսթանը եագուպ խանը Ադիզանիսթան թախթընա իատէ իթմէքտէ ընրարլարը կիմտիքճէ թէէգգուդ իթմէքտէ տիր։

Տիւնէ կէլինճէյէ գատար ալընան էէնի հավատիս՝ ինկիլիզլէրին Ադիզանիսթանը թախլիյէ իտլուպ չէքիլմէք թէչէպպիւսինտէ պուլունտուղլարընը կէօսթէրիյօր իտի իսէ տէ, սոն հավատիսատէն ինկիլիզլէրին պունա գարար վերմէտիքլէրի վէ պիլաքս մարտըն 15 ինտէն սոնրա, էէնիտէն Ադիզանիսթանա թէճավուզի հարեքէթէ պաշլայաճաղլարը անլաշըլըյօր։

Պունունլա պէրապէր ինկիլիզլէր Ադիզանիսթանըն թախլիյէսի մատտէսինիտէ տիւշինմէմիշ տէյիլլէր տիր։ Քեապիտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆ պունա տէլալէթ իտիյօր։

Պու թէլէկրաֆ թախլիյէ թարաֆընը իլթիզամ իհմէյօր իսէ տէ, Ադիզանիսթանտա չիմտի պիր գաչ թարաֆ պուլունտուղու միւնասէպէթլէ, ինկիլիզ ասքէրի չէքիլտիկ թագտիրատ ասայիշին իկտամ օրունճաղընտան պահս իթտիյի իչիւն, Ադիզանիսթանըն թախլիյէսի մէսէլէսինին թէզքիրատ պուլունտուղունու կէօսթէրիյօր։

* * *

Պէրլին գէոնկրէսի դարար վէ թէնսիպլէրինտէն հալա իճրա օլունմատըգ իքի մէսէլէ վար տըր քի, պիրի կուսինա վէ տիկէրի Եունան մէսէլէսի տիր։

Պու իքի մէսէլէնին հալի, վէ ըսահաթը մէվտուտնին իճրասը ղըմընտա Լիւթրա գազինէ-յընտան Պապա Ալիյէ պիր թազէրիգ իճրա օրունճաղը չուրու պուտուշ իսէ տէ, արնան սոն թէլէկրաֆնամէյէր պունու թէքզիպ իտիյօրլար։

Փարիմ տիր քի, Եունան մէսէլէսինին հայլինի իլթիզամ իտէն Ֆրանսա, վէ կուսինանէն Գարատաղա թէպիմինի թալեպ իտէն տէ պաչլըճա Ալթընրնա իտի։

Մէզքուր թէլէկրաֆ պու իքի տէվլէթտէն հիչ պիրինին չիմտի Շարգտա պէօյլէ մէսէլէյէ ույանտըրմագ ֆիքր ու նէյէթինտէ օլմատըղընը պէեան իտիյօր։

Պունտան անլաշըլըօր քի, արթըգ նէ՝ Ֆրանսա Եունանը վէ նէ տէ Աւսթրիա Գարատաղը իլթիզամ իտէճէք տիր։

Աբնաուտարընն Գարատաղլարա իհմէքտէ օրուգլարը մուգավէմէթ, վէ պունլարընն դագանմագտա օրուգլարը զանիպէյէ՝ կուսինա իլէ Բլաղանը բէք գօլայ բրէնն Նիքոլայանն թագիյէթի ալթընա կիրէմէեէճէյինի կէօսթէրիպ, Աւսթրիանն պու մէսէլէյէ իհթիզամ իթմէքտէն վազ կէչէմէսինի միւճիպ օրմուշ տուր։

Ֆրանսա իսէ զաթէն գագինէթսօրընն տէյիտէսիյլէ մէսէլէի տախի տէյիտմէք միւհթէմէլ օլուուգտան մատտա, կուսինա մէսէլէսի Ֆրանսայա տախի Եունան մէսէլէսի հագգընտա պիր նումունէ օլապիլիր։ Չինքի Ադնաուտարը կուսինա կիպի քիչիւք պիր եէր իչիւն պու զատար մուգավէմէթ իտէօրլար իսէ, էքիր կիպի—Ադնաուտարզատան ատա իթտիքլէրի—պիր պէյիւք դրթա իչիւն էլպէթթէ տահա զիյատ մուդավէմէթ իտէճէքլէրի, վէ օ եէրլէրին խարիթատա վերիլմէսի գօլայ իսէ տէ, կէրչէքտէն վերիլմէսի բէք կիւճ օլաճաղը անլաշըլըօր։

ՏԱԼԽԻԼԻՅԷ

Կէչէն տալը կիւնիւ զաթը հաղրէթի Շէհրիեարի, Տախիյէ նազրը Մահմուտ Նէֆիմ բաշա հաղրէթլէրինի Մադէ-ինը հիմայունա տավէթ իտէրէք, պիր խայլի վազթի միւլագատ վէ մուզաքէրէ էյլէմիշ տիր։

—Պաշ վէքիլ Սայիտ բաշա հաղրէթլէրի, պիլթիւն մէմալիքատէ հէման հիչ պայթար պուլունմատրգընտան, միւրէթ պէօյիւք զարար կէլմէքտէ օլտուղունու բիչնագարը միթալէյա ալարագ, չէհր էմանէթլիկէ վէ վիլայաթա պիր թահրիրաթը ումումիյէ իրսալը, պայթարլարա լայգը վէճհ իւզրէ էհէմմիյէթ վերիլմէսինի, վէ պէլէտիյէ սանտրգալընտան մէմլէքէթ հէլիմլէրինտէն սօնղրա պունլարին մասը թէէտիյէ օլունմասընը էմր ու թէնպիհ պույրուլմուշ տուր։

—Տիւնքի կիւն թիւրք կազէթալարընտա բէսմէն իլան օլունուպ, պիրիմ տախի տիւնքի նիսպէտմիրտէ իսլալասթէն սէրճ ու նագլ իհթիկիմիզէ կէօրէ, խալիճիյէ նէզարէթի չուպէլէրինտէն օյան բասասրօրթ տախրէսի տախի հէր տէվլէթտէ օլտուղը վէ պունան պէօյլէ վիլայաթտէ օյանպգր կիպի, մէզբիր բասասրօրթ տախրէսի՝ զաթիյէ նէզարէթինէ նազլ օլունճաղմըշ։

—Ա՞մա՝ Հալաբն Սթամպօլտան Պուրքէշ կազէթալարընա իրսալ էյլէտիկի պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, ինկիլիզէրա սէֆիրի Սըր Լէյըրտ Եադընտա աղլ իսլուպ, եէրինէ Մ. Ժորժ Լէյիսթ նամ զաթ բօյիթիդա մէմուրը թային օլունճաղմըշ։

—Լա Թէ-բիտտ չու ֆիդրա կէօրիւմիշ տիր։

«Օսմանը օրտուսընընն պինգաշըլարընտան պիրի, բէսիր իւլնու. ֆուս պիր ֆամիլիա ատիպի օյուս, համիլ օյատուղու պիր գաչ գօնօ լիտին տախի, մանիմ օյատուղու վէճհյէ, ֆիյաթլարը բէք զէրրգ օյատուղընտան, բէք գիյատ զարուրէթը հալատ պուլունմադտա իքինն տէ աղրը իսասթալանարագ, ֆիվգէլատ թէտավիյէ միհթաճ պուլունտուղուրը ճիհէթլէ, պու պէտպտիթ պին պաչը Մ. Ժորժ Զարիֆիի կիթմիշ, վէ հալը հիլգն իչիւնմալընը պէյան իթտիքատէն սօնղրա, թէտասիւատ գալան տօգուզ այրգ մաչընընն իւզերինէ քէնտիսինէ պիր մզդտար ազէ իգրազ իհմէսինի ըճնա իթմիշ տիր։

«Մ. Ժորժ Զարիֆի քէմալը նէզաքէթ ու մէմնունիյէթլէ զապիթը մուսմանէյէնին ըրճասընը պիլ գալալ, իճրաի մուավէնէթ էյլէմիշ տիր։»

—Պուգրէչտէ մուգիմ սալթանէթը Սինիյէ ֆէվգէլատ էյլիսի եադընտա մէէզունէն Սթամպօլա կէլէճէք տիր։ Սէֆարէթը մէզքիւրէնին պիրինճի սըր քեափիսի սասրգ Մահմուտ պէյ, Սօֆիատաքի Օսմանը վէ Պուլկար գօմիսիոնը սըր քիթապէթինի տէրէօտ տէ իհմէք իւզրէ պու տէֆա ըՍ թամպօլա կէլէրէք, պիր գաչ կիւնէ գատար մահալը մէմուրիյէթինէ կիտէճէք տիր։

—Պապը Սէրասքէրիտէն ալաճաղ օյան միւլթէզիմ վէ սարրաֆան կէչէն հաֆթա մաթլուպաթընն թէսվիյէսինի թալեպ իտուպ հիչ չէղտըգլարընտա, էլչիներնտէ պուլունան սէրկիլէրին՝ Եիզտէ 12 ֆայիզլի վէ աշար վերկիսիյէ թէէտիյէ օլունուր սէրվիլէրէ թէպտիլ ու թահվիլ օլունմասընը իսթիտա իհմիշլէր իսէ տէ, Զաղի Օսման բաշա հաղրէթլէրի, ֆայիզի մէզքիւրը 12 եէրինէ 8 օլմասը չարթըյա պու թէքլիֆի գապուլ իհմիշ վէ պու մատտէ մէճլիսի վիւքէյա արզ օլունճաղմըշ։

—Թարաղլուսը Զարպտա սութուղանլարը վուգու պուլուպ, թարլալարա քիւլլիյէթլի զիյան վագը օլտուղու կիպի, ֆուրթունալարտան տա տէօրթ թիւճճար կէմիսի վէ պիր հարպ սէֆինէսի, պ պարայա սուրմիշ տիր։

Թարաղլուստա պիր լիման եաքմագ իչիւն Պապը Ալիտէն բուխասմի թալէպ օլունմագտա իմիշ։

—Գօրնէրնոն Բուլիմէտէ օգունտուղունա կէօրէ, Ֆիլիպպէտէքի միլիս թապուրունուն էֆիրտը իթաաթսըզլըգ իհմէքտէ օյատուղունան, պաշ գօմանտան Սթամբէքէր բաշա, ասայիշի ումումիյի մուհաֆազա իլլէմէք իւզրէ, թապուրը մէզքիւրու ատաղրարպ, նէֆէրաթը մէմլէքէթլէրինէ իրսալ իհմիշ տիր։

Հալ պու քի Ֆիլիպպէտէն տէ եազըճօրլար քի, պու միլիսէր պիր գըշլայա իգամէ իհտիրիմէք իսթէնիլտիքտէ, իհթաաթ իհմէեուպ, զապթիյէրիյէ պէրապէր քէօյլէրինէ ավէթ իհմէք իսթէնիլիքլէրինտէն, Սթամբէքէր բաշա գուվվէթ ճէպրիյէ իսթիմալիյէ, իհթաաթսըզ նէֆէրաթը գուշաթարրրպ հատէրինի պիտիրիմիշ վէ զապրթանը տա թէվզիճ իհտիրմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վան վէ հէվալիսի գանդզէտէկեանընա իանէ թօրլունմասը իչիւն Բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Արքագան հոգորէրի թարաֆընտան թաչրա վէ բայիթալթա պուլունան քիլիսէլէրէ իրսալ օլունան Գոնդակ պէր վէճհի ամի տէրճ օլունմուշ տուր։

ՆԵՐՍԷՍ ԾԱՌԱՑ ԵՒՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ՇՆՈՐՀԻՒՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԱՐՔԵՊԻՍԿՊՈՍ ԵՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՈՑ Կ. ՊՕԼՍՈՅ ԵԿԵՂԵՑԵԱՑԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՈՐ Ի ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔՍ ԵՒ Ի ԳԱՒԱՌԱՍ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Ողջ Գերապատիւ Աւետիսարդս, Արժանապատիւ Փոխ-Աւագնորդս և բարեխառտ քարոզիչս, բարեկրօն քահանայս, Գաւառական Վարչութիւնս, կրօնական և քաղաքական ժողովս և ազգային Հոգաբարձութիւնս, թաղական պատուարժան խորհուրդս, և առհասարակ բարեպաշտ ժողովուրդս սիրելի որդիս մեր ի Քրիստոս Յիսուս, ողջոյն, սէր, օրհնութիւն, խնդութիւն, ողորմութիւն և դըխութիւն հանդիպէ և բաղմացի ամէն։

Գիտէք ա դէն թէ՝ այս միջոցս եղելական ազէտ մը կը ծանրանայ Հայաստանի քանի մը գաւառաց, այն է Վանայ, Աշչէրտի և Պայազիտի Հայ ժողովրդեան վրայ, և անոնց թշուառութեան չափը կը նու։ Պատերազմի արհաւրաց և աղէսից՝ սովը կը յաջորդէ և իւր մահացու ձեռաց ներքև կը դալարէ բազմաթիւ ընտանիքներ, որ այնքան տառապանաց խաղարիք ըլլալէ ետև՝ հաղիւ կրցեր էին ապրիլ, որ դեռ վիրալից կողքային իրենց հայրենի երկրին աւերակաց վրայ՝ իրենց սիրելիներու կորուսան, և ահաւասիկ դեռ իրենց վերքերը չը պատած, իրենց արտասուքը չցամքած՝ աւելի ծայրագոյն չարիք մը, նօթութիւնը, կուգայ կը պաշարէ զանոնք, իրենց սգոյն և չքաւորութեան մէջ, ձմրան սառնադին եղանակին մէջ, և անոնց ոտից ներքև դեղեղմաններ կը պեղէ։

Գիտութիւն, ահա ինչ որ կըրնայ այդ զոհերը խլել մահուան ձեռքէն, գիտութիւն, ահա ինչ որ կը խնդրեն այդ հէք արարածներն ոգեսպառ, սեւեռելով Աղդին վրայ իրենց կողկոզադին աչքերն։

Այս սովատանջ ազգայնոց թերչուառութիւնն ու կոծն մինչև օտար ազգաց մէջ արձագանք գըտան, մարդասէր հոգիներ դողվելով և արգահատելով անոնց աղէսից վրայ, փութացին օգնութեան ձեռք կարկառել և նըպատներ ընձեռել, և այս կերպով ապացուցին թէ գիտնականն, այս կենսատու ճառագայթն՝ եղբայրական սիրոյ, չգիտեր մարդկային էակներու մէջ խտիր դնել, և արեգական ճառագայթից նըման՝ հաւասարապէս կը սփռէ կը ծաւալէ իւր կենդանացուցիչ ջերմութիւնը տառապեալ և վըշտահար մարդկութեան վրայ։

Եէր այս վտանգի ժամուն՝ այսպէս ի հեռատանէ մարդասիրական ձեռնտուութիւններ տեղի կունենան և կարեկից հայեացներ կուղղուին Հայաստանի սոսկալի ազգայնոց, ո՞րքան մեծ է ձեր պարտաւորութիւնն այն թշուառներու նկատմամբ, որոց համարիւն եղբարքն է՛ք դուք, որոց հետ միևնոյն ընտանեաց որդիքն է՛ք դուք, և համերաշխաբար պարտաւոր՝ ամէն վտանգի և չարեաց դէմ, որ կ'սպառնան ձեր էութեան, զիրար պահպանել և խնամակալել։ Ինչ, կարելի՞ է միթէ անձնասիրութեամբ միայն ինքզինքը հոգալ, կենաց բարիքները միայնակ վայելել, առատութեան մէջ յդմանալ հշտապինդ, և անտարբեր աչօք և անխռով դիտել բազմութիւնն այն հէք արարածներու, որ ոչ օրապահիկն ունին, և ոչ միջոց՝ որ կարենան փոխադրել դէթ իրենց օգնութեան դրկուելիք պարէնն, և սովալուկ կ'անչնչեան յուսահատաբար ոգորելով մահուան հետ։ Ջեզմէ ոչ օք կրնայ անթաց աչօք նայիլ այս թշուառութեան տեսարանին վրայ, և թոյլ տալ որ հազարաւոր մարդկային կեանքեր կորսուին բռնամահ։ Հարուածը՝ Վանայ, Աշչէրտի և Պայազիտի ձեր ազգակիցներն կընդունին և արիւնը ձեր սրտէն կը հոսի։

Արդէն գաւառներէն հասած առաջին տեղեկութեանց վրայ՝ Ազգային Պատրիարքարանը փութաց քանի մը պատրաստ գումարներ, որ ուրիշ առիթներով հաւաքուած էին դարձեալ բարեգործական նպատակներու համար՝ սովելոց յուղարկել, սակայն այս օգնութիւնն անբաւական ըլլալով դարմանել ազէտը, հարկ եղաւ Ազգին դիմելու դիմել, և կեդրոնական ՅանձնաժողովՄը կազմուեցաւ նպատ հանգանակելու համար, որ փութով և ուանդեամբ կաշխատի իւր բարեգործական պաշտօնը կատարելու և նոր օգնութիւններ հասցնելու սովելոց։

ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ ԱՆԴԱՄԸ

Մեծապատիւ Էֆենտի
Սերովբէ Կիւլպէնկեան — Գանձապետ
Աբրիկ Ունեան
Սահակ Զաքարոսեան
Աբէլ Կիւլպէնկեան — Գանձապետ
Պօղոս Շաչեան — Ատենադպիր
Գաբրիէլ Նարատունկեան
Գրիգոր Նիկոդիմոսեան
Գառնիկ Յովակիմեան — Հաշուակալ

Սոյն Յանձնաժողովս կոչվէ մայրաքաղաքիս թաղերու մէջ առանձին ճիւղեր սահմանուած են, որ պիտի գործակցին անոր, հաւաքելով իւրաքանչիւրն իւր թաղի մէջ գտնուած ազգայնոց նպաստն, իսկ գաւառաց մէջ՝ Առաջնորդք և քահանայք ՅԵղեղական վարչութեանց գործակցութեամբ պիտի հանգանակեն ժողովրդեան նպաստներն։

Բացէք ուրեմն ձեր քսակներն և փրկեցէք ձեր եղբայրներն, քոյրերն և որդիքն մատաղերամ, որ կը կորնչին սովամահ, բացէք ձեր քսակներն և օրբեցէք անոնց աչաց արտասուքը, առատաձեռնութեամբ մատուցանելով ձեր նպաստն, որով հազարաւոր կեանքեր պիտի գտնէք։

կաղաչեմ զՀայրն երկնաւոր և ողորմած որ իւր ամրաձաձուկ Աջը ձեր ամենուն վրայ կարկառելով օրհնէ զձեզ, իւր անհուն գթութիւնը շնորհէ ձեզ ամենայնն, ձեր տրոց փոխարէն իւր անսպառ գանձէն պարգևէ, իւր առատապարգև ողորմութեամբը օրհնէ և բեղմնաւորէ ձեր ամենն աշխատութիւնները, և փոխարէն նիւթականին՝ զոր յօժարակամ կը շնորհէք, անդրաւ Աբքայութիւն պարգևէ երանական անխախտն փառաց և երջանկութեան արժանի ընելով Տէր Յիսուս Քրիստոս, որում վայելէ փառք յաւիտեանս Ամեն։

Ողջ լերուք ի փառս Եկեղեցւոյ և ի պարծանս Ազգիս։

18 Յունվար 1880

Ի Պատրիարքարանէ Հայոց
ի Կ. Պոլիս

Թիւ Կոնդակի 252

Սօն բասթա իլէ ալտրըմըզ ինկիլիզ կազէթալարընտա ամիսքի թէլէկրաֆը կէօրտիւք։ — «Տէրասատէթ 22 յունվար։— Մի-«բալայ նօրթըն Քիւրտիսթան «Ժանտարմասընա դօմանտան թա-«ելի գըլընը, վէ միբալայ Գօր-«տախի Էրզրում ժանտարմասը-«նա դօմանտան օրտու։»

Թէրճէմանը Լիֆիսաբ— Էրմէնիսթան վէ Քիւրտիսթան թարաֆլարընտա պիր գաչ ինկիլիզ զապթիյէրին ժանտարմա բէյնի օմալարը պա-պընտա ինկիլիզ գօնսօլօսարընն վէ սըր Հէնրի Լէյըրտն բէք զիյատ ըսբար իտէկէմիշ օրտուգ-լարընը, սոն Մայի Քիթատատան պիտիր իսէք տէ, ինկիլիզ զապթալարընտա կէօրիւլէն մէզքիր թէլէկրաֆքն իսպար իհմտիյի չէյ-լերէ տայիր Սթամպօլտա չիմտի-յէ տէկին բէսմի հավատիսաթի չըգմամըշ տըր։

—=—

Սօն ինկիլիզ զապթալարընտա օգունտուղունա կէօրէ, «Սըր Հէնրի Լէյըրտ, յօրտ Սալիսպըրիեէ թէլէկրաֆ չէքիպ, ահալինին զարուրէթինտէն նայի չօճուգլարընը սաթմադըգ տէրէճէսինէ կէլտիյի Մուսուլ հէվալիսինտէ, իանէեէ եչէտտի ղիզամ պուլունտուղունու խապէր վերմիշ տիր։»

Թէրճ. Լիֆեաբ։—Պիր գաչ կիւն ադտէմ վան դահիճատէկեանընա իանէիէն Էրմէնի բաթրիդխանէսի մարիֆէթի իլէ իրսալ գըլընան 300 լիրատան մատտա Ալաշկերտ գահիճէտէկեանընա իանէիէն իանէ գօմիսիոնը մէրքէզիսի մարիֆէթիյլէ պու բէնչէնպիհ կիւնիւ 400 լիրա կէօնտէրիլմիշ օրտուղու խապէր ալընմըշ տըր։ Մէմուլ իտէրիգ քի, տահա զիյատ մըգտարլա իանէլէր, Ալաշկերտ, Պայազիտ, վան վէ Պաշ Գալէ միլլէթտաչլարընդա վագթընտա իյալ օլունուպ, պունպար, Մուսուլ էհալիսինին չու թէլէկրաֆտա խապէր վերիլէն տէրէճէի զարուրէթինէ տիչար օրմագտան գուրթուլուրլար։

—=—

Պու կիւնքի գազէթամզդն իւչիւնճիւ սահիֆէսինտէ Միւնտերճ Ագիսն-Գարահիսարան կէլէն պիր մէքթուպտա, չէհրի մէզքիւրտէ պուլունան Լնդարէ տեղապահը Դեր. Վարդան վարդապետ Մամիկոնեանընն Լնդարէեէ ավէթինէ տայիր Բաթրիգխանէ թարաֆընտան չէհրի մէզքիւրէ պիր թէլէկրաֆ վերուտ իհմտիյի պէեան օլունմուշ իսէ տէ, մուախարէն եկինէ չէհրի մէզքիւրտէ գալմասընա տայիր տիկէր պիր թէլէկրաֆ վերուտ իհմտիյի տախի չէհրը մէզքիւրտէն պա թէլէկրաֆ թարաֆըմզդա պիլտիրիմիշ տիր։

—=—

Պագը զէվաթը միւթէպէրէնին թահթը նէզարէթինտէ օլարագ, Ս. Փրկիչ խասթասանէսինէ իանէթլն կէլէճէք փետրուարըն 21 ինճի բէնչշէնպիհ ագշամըսը Պէյօղլունտա վէրտի թէսթրօսընտա իճրա օլունճաղ պալօնն իլանը մաթգասամզդա իրսալ օլունմուշ օլմաղլա, կէլէճէք հաֆթա նէյը օլունճաղ տըր։

1879
ՍԷՆԷՍԻ

(Զորքերուն կանչէ նէ-եէդրեն ոէվ)

Թարիխ սէնէլերինէ գարբշըպ կէչէն չու 1879 սէնէսինին են միւհիմմ վուգուաթընտան պիրի տէ, Մըսըր վուդուաթը սըր։

Մըսըր եարըմ սըրտան պէրու Եվրօբաճա պիր պէօյիւք էհէմմիյէթի հայիզ օլուպ, պու մէմլէքէթին ալթընա Եվրօբա տէվլէթլերի թարաֆընտան ֆիթիլլէր գօնուլարադ վէ լաղըմար աչըլարադ եավաշ եավաշ իշլէմէքտէ տիրլէր։

Պու ֆիթիլլէր աթէշ ալմասը իլէ լաղըմարընն բաթալյարադ, պու մէմլէքէթի հավայա աթմադ խաթէնիվիշ իսէ տէ, լաղըմարընն լաղըմ օլան եէրէ դամար իյսալի իշլուն պիր մանիէ թէսատիւֆ օլունտուգճա օրասընդն բաթլաթարըլմասը թապէի տիր։

Իշթէ Մըսըր մէսէլէսի պու դապիլտէն օլարադ, տէֆթիլէ բաթլամշ օլտուղու կիպի, պու սէնէ տախի պէօյէ պիր բաթլադ վիրմիշ տիր։ Ֆագաթ պու տէֆա լաղըմարընն իլէրլէմէսինէ մանի օլան սէպէպ պէօյիւճէք օլտուղունտան, պու բաթլադ՝տա գուվէթլէճէ օլուպ, Մըսըրընն խրտիվկէթէ ինգըլպընտան պէրու եանի Մէհմէտ Ալի բաշա խանէտանընտա մնալի սէպգաթ իթմէմիշ պիր վագտա գուհուրինէ սէպէպկէտի վէրտիկինտէն, թարիխլէրտէ պիր էհէմմիյէթը մախսուս իլէ եատ օլունճադ սըր։

Մալիւմ տիր քի Մըսըր մէսէլէսի պաչլճա ինկիլթէրրանընն բարմաղը ալթընտա օլուպ, պու տէվլէթ պիր թարաֆտան Հինտին թարիգինի թէէմին իթմէթ իչիւն, վէ պիր թարաֆտան տա Ափրիգանընն գուրու վէ սէմէրեսիզ օլան իմփոսիզ իմփա-Պուունունա պէտէը Մըսըր կիպի հէմ քէնտիսի ֆէվգէլ ատէ սէմիզ վէ մահտուլտար օլան վէ հէմ տէ պիւթիւն Ափրիգայի վատաթի վէ Սուատան սերվէթինին պիր պէօյիւք իսքէլէսի օլապիլէն պիր մէմլէքէթի էլէ կէչիրմէյէ բէք թէչնէ տիր։

Անճագ Մըսըրընն սէրվէթի վէ թիճարէթճէ էհէմմիյէթի նէ գատար պէօյիւք իսէ, բօլթիդճատա օ գատար պէօյիւք օլուպ, Ասիա իլէ Ափրիգանընն քիւրրէի արպին դըսմը աղէմի օլան—Ովկիանոս սէվահիլի իլէ միւնասէպաթընն թարիդի պուլունտուղունտան, սայիր Եվրօբա տէվլէթլերի՝ ինկիլթէրրանընն պու մէմլէքէթի էլէ կէչիրմէքլէ քէսպ իտէճէի գուվվէթ վէ նուֆուզընն տէրէճէսինի անլամըշ օլտուգլարընտան, ինկիլթէրրայը պու պատտէ իսթէսկինի եարմայա սէրպէսթ պրոգրամագ իսթէմէյօրլար։

Պիրինճի տէրէճէտէ Ֆրանսա վէ օնտան սօնրա Իթալիա վէ Աւսթրիա վէ Ալէմանիա տախի գարըշարադ, պունլարընն հէր պիրի տախի Մըսըրտա ինկիլթէրրանընն նուֆուզունա գարշը նուֆուզ գաղանմագ վէ ինկիլթէրանընն իճրա իթմէյի ըոլա կէօրէ պիր ըոլ օյնամագ իսթէյօրլար։

Վագտա պու ըէդապէթ Մըսըրընն՝ ինկիլթէրրանընն էլինէ կէչմէսինէ մանի օլույօր իսէ տէ, պու պիչարէ մէմլէքէթին ըիֆահ ու իսթիրահաթընա տա մանի օլուպ, —հէր պիրի պաչդա պաչդա պիր իլաճ վերերէք պիրպիրլէրինէ մուխալիֆ պուլունան—պէչօն թապիպին էլինտէ պուլունուր պիր խասթէ հալինտէ պուլունուրյօրլար։

Եվրօբա տէվլէթլերինին պու ըէդապէթի՝ Մըսըր մէսէլէսինին տանա զիյատէ քէսպը նէզաքէթ իթմէսինի միւճիպ օլարադ, կէօյա պու մէմլէքէթի Եվրօբանընն գալպի օլուպ հէր պիր թարաֆա եայըլըր տամարլարը վար իմիշ կիպի, պունտա ճիւղի պիր վուգուաթընն զուհուրու անիտէ հէր թարաֆա եայըլարադ, պիւթիւն տէվլէթլերէ թէէսիր իսէր վէ տերհալ պիր Եվրօբա մէսէլէսի հիւքմիւնէ կէչէր։

Սայիր տէվլէթլեր տահա կերիտէ գալըպ, միւճերրեթա պիր մէսէլէ մէյտանա կէլտիրէն սօնրա գարըշըրլար իսէ տէ, Ֆրանսա ալա Ինկիլթէրրանընն իզնինի պըրագմայարադ, Ինկիլթէրրա Մըսըրտա վէ եա Մըսըր հագգընտա հէր նէ եարար իսէ, Ֆրանսա տախի տերհալ եա Ինկիլթէրրա իլէ պիրլիքէտ վէ եախսա Ինկիլթէրրանընն ալէյհինտէ օլարադ մէսէլէյէ գարըշաճագ սըր։ Իշթէ պու վէճհ իլէ Մըսըր մէսէլէսի պաղը տէֆա Բարիս վէ Լօնտրա գապինէթօլարը պէյնինտէ մուճիպը իսթիրաֆ պուլունմուշ իսէ տէ, էքսէրիյա պու իքի տէվլէթ Մըսըրտա—իսթիրաֆ վէ բէդապէթտէն իլերի կէլիր—պիր հարէքէթը միւթեֆիգէտ պուլունակէմիշլէր տիր։

Պու իքի տէվլէթ Մըսըրընն ուճուրու տախիլյէսինէ գարըշապիմէք իչիւն, իսթիտա օրտասքի թէպաարընն հիմայէսինի վէսիլէ իթթիսաղ իտէրէք, մահքէմէլերէ, հուգուգա վէ սայիր իտարէ ուսուլլերինէ գարըշմաեա պաչլամըշլար իսէ տէ, Խրտիվի սաղդ Իսմայիլ բաշա քէնտիլերինի իսթէտիքլերի իմթիյազաթա նայիլ իթմէքլէ պէրապէր, մահքէմէլերի՝ տախի ըոլահ իտէրէք Եվրօբա ուսուլինէ գօտուղունտան, օ թարիգէ պիր մէսէլէ չըգարմաեա մուվաֆֆագ օլամատըլար։

Կէչէրքէն չուրասընը տա սէօյլէմէքտէն չէքինմէէլիմ քի, Իսմայիլ բաշա հաղրէթլերի Մըսըրտա էճնէպի թէպաասընա իմթիյազլար վերէրէք, գօնսօլօսլարա վէ հաթթա էճնէպի թիւճճարըրա պիլէ նուֆուզ գաղանտըրմաղա տուելի էճնէպիյէի մէմնունն իթմիշ վէ Մըսըրտա պիր մէսէլէ չըգարմարընա մուվագգաթ սուրէթտէ մանի օյադիլմիշ իսէ տէ, էճնէպիլերէ Մըսըրտա նուֆուզ վէ գուվվէթ գաղանտըրտըղը իչիւն, պու մէմլէքէթին իսթիգլալինի թէհլիքէսէ դօյմուշ վէ պունուն ամը սէմէրէսինի չօգ կէճիրմէյիպ պիղդամ տամմըշ վէ տամամագտա սրը։

Հալ պու քի Իսմայիլ բաշա մահքէմէլերի թէմամը իլէ ըոլահ իտուպ Եվրօբա մահքէմէլերի հալինէ վագ, վէ քէնտի թէպաասընտան հուգուգաշնա վէ միւգթէարը հաքիմլեր նասպ իթթիքատէն սօնրա, գօնսօլօսլար իչիւն մահքէմէլերինին գարուսընը գաբալը թուսթապիլը վէ մահքէմէլերէտ եէրլի իլէ էճնէպիլերի պիյան թուսթուպ, էճնէպիլերի պըրճա հուգուգ վէ իմթիյազլար վէրմէքտէն սարֆը նաղար իտէպիլիր իտի։

Հէր հալտէ Իսմայիլ բաշա պուրաարընը տիւշինմէմէյիպ, Եվրօբալըլար քէնտիսի մէմնուն իթմէյէ չալըշըգլարը կիպի, օ տա Եվրօբալըլարը իսթէտիքլերինի դապուլ իլէ քէնտիլերինի մէմնուն իթմէյէ չալըշըյօր իտի։

Հալ պու քի թարաֆէյնտէն վէրիլէն պու մէմնունիյէթ պիչարէ Ֆէլլահլարընն պօյնունտան չըգայօր իտի։ Հէմ Իսմայիլ բաշանընն Եվրօբալըլարա վէրտիյի հուգուգ վէ իմթիյազլար եէրլի Ֆէլլահլարտան ղասպ օլունույօր իտի, հէմ Եվրօբալըլարընն Իսմայիլ բաշայա միւատատ իթթիքլերի վէ պէլքի իճապ իմթիրտիքլերի մեարիֆը ֆէվգէլատտ՝ Ֆէլլահլարընն սէմէրէյի սայընտան չըգըյօր իտի։

Լաքին Եվրօբա տէվլէթլերի մահքիմ վէ հուգուգա զարըշարադ, քէնտի թէպաալարընը հիմայէ իթմէք քեռֆի օլամայաճաղընը վէ Շարդ հիւքիմէթլերինտէն պիրինին տիզկինինի էյէ ամադ իչիւն պիր մալիյէ մէսէլէսինի ույանտըրմադան պաշդա չարէ օլմատըղընը անլամըշլար իտի։

Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա պիր թարաֆտան Խտիվի եէնիտէն եէ. նի մէսարիֆէ իճպար վէ Էնվյի իսրաֆաթա սեվգ իտէրէք, պիր թարաֆտան տա ալթուն իլէ տօլու ավանճարընը կէսօթէրէրէք, քէնտիսինի պօրճ թուզերինէ պօրճ իթմէյէ մէճպուր իթմիշլեր իտի։

Կիւնտէն կիւնէ արթմագտա պուլունմուշ օլան պու պօրճարընն պիր կիւն ֆայդի վերիլմէյէճէկի շիւպհէսիզ իտի։ Իշթէ օ կիւն կէլտի։ Եվրօբա տէվլէթլերի եանի Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա օ կիւնիւ պէրլէյօրլար իտի։

Պիրէր մէմուր դոյուպ Մըսըրընն մանկէսինին էլլերինէ ալտըրար, պու մէմլէքէթի իսթէտիքլերի կիպի իտարէ իթմէնէ պաշլատըլար, Խրտիվին վարիտատընը քէսալլեր։ Խրտիվ իսէ, մէսարիֆը քիւլլայէ իլէ ալըշմըշ եախսա ալշ՝ ըրըմըշ օլտուգտանտան, լճենէպիլերին միւտախէլէսինին ճընլըգընը օ վագթի հիսս իթմէնէ պայլտաը, վէ պու հալէ թէհամմիլ իտէմմիյալ Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսանընն գօմուշ օլտուգլարը մէմուրլարը թարտ իլէ, պու տէվլէթլերին քէնտիսինէ դապուլ իթթիրմիշ օլտուգլարը դապինէթօյու հալ իթմի։

Պու բէք ճէսուրանէ պիր հարէքէթ իտի։ Իսմայիլ բաշա իպթիտատան պէրու Եվրօբալըլարա վիրմէքտէ պուլունտուղու իմթիեազաթ իլէ, քէնտիլերինտէն ալմադտա օլտուղու պօրճարընն պիր կիւն նէթիճէսի էյէօյլե օլաճաղընը վաղթը իլէ տիւշինմէլի իտի։ Ճճրարընը կէօրթիյիս անտէ տիւշինմէսինին ֆայտէսի եօք իտի։

Հէր հալտէ Իսմայիլ բաշանընն պու հարէքէթը ճէսուրանէսի տէ, հարէքէտտը սապզդատը կիպի պիր դապտահաթ իտի։

Պու էօյլէ պիր հարէքէթ իտի քի, աղ դապը Մըսըր մէսէլէսի. Ֆի բէք պէօյիւտէրէք, պու մէմլէքէթին իսմիդլալընը տախի ղայպ իլէ Եվրօբալըլարընն էլինէ կէչմէսինէ սէպէպ օլույօր իտի։

Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա՝ պէյնլերինտէ իթթիֆագ իթմիշ վէ սայիր տէվլէթլեր տախի միւատատ էյլէմիշ օլմայիսլեր, պու իքի տէվլէթ՝ տօնանմալարընը սէվգ իտիւպ, Մըսըրը պլիսպիթիյնտն զապտ իթմէյէ գալդըշապիլիրլեր իտի։ Անճագ պէյնլերինտէ իթթիֆագ հասը օլամայըպ ույուշմայաճագլարընը անլատըպլարը իչիւն, տէվլէթը Օսմանիյէ միւրաճաաթ իթմէյէ մէճպուր օլատուրը։

Իշթէ պու իթթիֆագ ազըզգ սաէսինտէ Գապը Ալի՝ իլէ գարըշատը, վէ Իսմայիլ բաշանընն միւմանաաթ իթմէյէպ տէվլէթը մէպուէմանն աղ օլունուր իսէմ, Խրտիվկէթի պրրագըրըմ տիմէսի սայէնտակ, պիր ֆէրման իլէ մէսէլէ պիթիպ, Հալընը Խրտիվին չանտը տէյէր։

Եվրօբալըլարընն պու մէմլէքէթին ալթընտան աչմէշ օլտուգլարը պարուսի լաղըմարը իսէ, պու միւանաաթ նօգթասընը պէօյէ պիր բաթլադա աթլաթտըգտան սօնրա, տահա պէօյիւք պիր սիւրաթ վէ սուհուլէթլէ իլերիլէմէյէ պաշլատըգը մաէթթէսիֆ կէօրիւլմէքտէ տիր։

Հէր նէ դատար քի Պապը Ալի ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսանընն միւրաճաաթընտան վէ Իսմայիլ բաշանընն Մըսըրընն տէվլէթը Օսմանիյէյէ օլան թապիիյէթ վէ մերպութիյէթինի թէէքիտ իտէճէք հարէքէթինտէն իսթիֆտատ իլէ Խրտիվկէթին պագը Լմմիյազլարընը կէրի ալարադ պու մէմլէքէթի Եվրօբանընն միւտախէլէթընտան գուրթարմայա չալըշմըշ իսէ տէ, Եվրօբա տէվլէթլերի՝ Մըսըրա տէվլէթլերի՝ Մըսըրա օ իմթիյազաթը մահդա քէնտիրէրինէ ֆայիտէլի օլաճաղը իչիւն դագանտըրմըշ օլտուգլարընտան, պունլարընն կէրի ալրնմամլարը իչիւն այագ պասարադ, էվվէլինի կիւն ալէյհինտէ պուլունտուգլարը Մըսըր Խրտիվկէթինին համիլերի քէսիլմիշ վէ պունուտատէթա պիր մէսէլէ հիւքմիւնէ գօյարադ, Նիհայէթ Խրտիվկէթէ էսկի իմթիյազաթը իպդա իթտիրմէ յէ տէսթրէս օլմուշլար տըր։

ՐՈՒՄ ԲԱԹԲԻԴԻՆԻՆ ԹԱԳՐԻՐԻ

Բում բաթբիկի բիւթպէթլու Եվաքիմ էֆէնտի հագրէթլերի թարաֆընտան, հիւքիմէթը Սէնիյէճէ միւթէասիվէր օլան իսլամ հագգընտա Պաշ վէքիլէթ մագամը ճէլիլինէ պիր թագրիր վէրիլմիշ օլտուղընը կէչէնլերտէ եազմըշ իսէք։

Պու տէֆա թագրիրի մէգբիւրընն Ֆրանսըղճա սուրէթինի Ֆոր-Պոֆոր կաղէթասընտա կէօրմիշ օլտուղմըղտան, վէ միւնտերիճաթը տախի շայանը տիգդամ վէ իթթինա պուլունտուղընտան, պէր վէճհի զիր այնէն թէրճէմէ վէ տերճ իսէրիդ։

—

Ցէվլէթլու, ֆէխամէթլու էֆէնտիմ հագրէթլերի,

Վուգուաթը ախիրտէն հուսուլէ կէլտուպ, էքսէրիա խաթայի մագիյէտէն նէչէթ իտէն վէ մէմալիքի տուչարը իզաբրապ էյլէյէն պէյլայի զայրը մէմուլէնին՝ զաթը հագրէթը Ճէհրիեարիլերինէ սատրդ թէպաա պուլունան հեր մաճհիպպի վաթանա մուճիպը տաղը տերուն օլտուղը ինքեար օլունամագ։

Քէզալիք ինքեարը զայրը գապլ տիր քի, հիւքիմէթը Սէնիյէ հեր հիւքիմէթը միւտեպպիրէ կիպի միսթագպէլինի թէէմին իթմէք իւզրէ, հալ ու մագիլի նազարը տիզդաթա ալարադ, պիլճիւճիմ մեվանիյի տէֆ իթմէյէ վէ պիր միւլքին իսպար ու խարապընը մուճիպ օլան պիլճիւճիմ բօլմէճա վէ իտարէ խաթայասընը իքմալ ու թամիր էյլէմէկէ սուրէթը ճիտէյէտ մէշղուլ տըր։ Քէզալիք ուսում իտարէնին հալ՝ ֆէլսէֆէթը ալիմէյի մուճիպ օլապիլէճէք բէք վախիմ էնտիշէէր վէրէճէք տէրէճէյէ զարմշ օլտուղը տա սէթը ու իսֆա օլունամաղ։

Մաեյմմունիյէ խապէր ալաղդամ կէօրէ, հիւքիմէթը Սէնիյէ, հէմ քէնտի, վէ հէմ տէ քէնտի միլլու ազվամընը մէնֆաաթը իչիւն, պէյլայի ուսումիյէ վէ խուսուսիյէսինին մէնզաը օլան պիլճիւճիմ իտարէ խաթալարընա սուրէթը հագիգիյէ վէ ֆիլիլյէսէֆ խիթամ վէրմէկէ չալըշըյօր։ Վէ հիւքիմարը մէալի իզթիտարը. մըզ չէվեթլու սուլթան Ապտ իլ Համիտ խան էֆէնտիմիզ հագրէթլերինին նէյաթ վէ եվամրի ալիյսինէ վէ Պերլին գօնկրէսինին թատարդ էյլէտիկի ահրեատէ թէվֆիգան, միլլէթ ալ մէդհէպ ֆարգը օլմադըղընն պիլճիւճիմ թէպաանընն միւտալաթը քեամիլ վէ հագիգիյէտի իւզերինէ միւէսսէս օլարադ, պիր ուսուլը ճէտիտէ իլան իթմէք իւզրէ տիր։

Մէմալիքին խրիսթիյան ճէմաաթլարընտան էն զիյատէ ատէալիսի վէ միւհիմմի պուլունանընն բաթրիգի վէ ըէիսի ըուհանիսի պուլունտըղմ ճիհէթլէ, հիւքիմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան թատաավուր օլունան թէատապիրի մուէսսիրէ վէ սէլամէթքեարանէնին անճագ վէ անճագ՝ պէյլայի մէզքիւրէյի տէֆ իտպիլճէճկինի, վէ պու սուրէթլէ ազվամընը պիլնամ սատատէթ ու թէրագգիսինին էսասընը թարհ էյլէյէճէկինի պէտատ, Էվրօբա տէվլէթլերի՝ Մըսըրա օ իմթիյազաթը մահդա քէնտիրէրինէ ֆայիտէլի օլաճաղը իչիւն դագանտըրմըշ օլտուգլարընտան, պունլարընն կէրի ալրնմամլարը իչիւն այագ պասարադ, էվվէլինի կիւն ալէյհինտէ պուլունտուգլարը Մըսըր Խրտիվկէթինին համիլերի քէսիլմիշ վէ պունուտատէթա պիր մէսէլէ հիւքմիւնէ գօյարադ, Նիհայէթ Խրտիվկէթէ էսկի իմթիյազաթը իպդա իթտիրմէ յէ տէսթրէս օլմուշլարընտան։

ԹԱԳՐԻՐ

Բում բաթբիկի բիւթպէթլու Եվաքիմ էֆէնտի հագրէթլերի թարաֆընտան, հիւքիմէթը Սէնիյէճէ միւթէասիվէր օլան իսլամ հագգընտա Պաշ վէքիլէթ մագամը ճէլիլինէ պիր թագրիր վէրիլմիշ օլտուղընը կէչէնլերտէ եազմըշ իսէք։

Պու տէֆա թագրիրի մէգբիւրընը Ֆրանսըղճա սուրէթինի Ֆոր-Պոֆոր կաղէթասընտա կէօրմիշ օլտուղմըղտան, վէ միւնտերիճաթը տախի շայանը տիգդամ վէ իթթինա պուլունտուղընտան, պէր վէճհի զիր այնէն թէրճէմէ վէ տերճ իսէրիդ։

Մա մաֆիհի, պէյլէ պիր պէօյիւք վէ ճիտտի իշէ թէչէպ պիւս օլունճաճ՝ զը թագտիրատ, նիմ թէատապիր իլէ նիզամաթը նազրըտ վէ զայրը միւքէմմէլէ, միֆիտա օլմադ չէյլէ տուրսուն, մէմալիքին սօն օթուզ պէշ սէնէսի թարիխնտէ միւսպէթ վէ մուսատտագ օլտուղը վէճհէյլ, տահա զիյատէ մուզիրը օլաճաղընը պէյան իթմէկէ թարաֆը հագրէթը Պաշվէքիլէթընտահիլերինտէն միւսատտէ պուլյրուլաճաղընա գանի օլմուշլըմ տըր։

Քէզալիք, հիւքիմէթը Սէնիյէ իշպու թէչէպպիւտտէ օրթօտօքս ճէմաաթընն խտարէ օլունտըղը նիզամաթա տագ ունմագ՝ վէ Ֆէթհին պիրինճի կիւնիւնտէ պէրու Շարդ օրթօտօքս քիլիսէսինէ իհսան պուլյրուլուպ, մէսքիւր թիլիսէնին իտարէյի տախիիյէսի եատը օլան իմթիյազաթ ու միւատատթը, հեր նասրլ օլտա տա, իհլալ ու թաղեիր իթմէք նիյէթիմտէ ասլա պուլունմայաճաղընը գավիէն իթթիգատ իթտիյիմի տէ պուրատտա պէյան իսէրիմ։

Օրթօտօքս Քիլիսէսինին բուհանիլերէ պունլարընն մաաշաթընա, քիլիսէլերէ, մանասթրլարա, մէքթէպլէրէ, թէէսիսաթը խայրիյէ վէ ինսանիյէթբէրվերանէ իլէ, պունլարընն էմլաքընա, ադտը լաղտիվաճա, ըթլաքա, վասիյէթ իթմէք հուգուգընա, էմմալը էյլթամընն իտարէսինէ, վէ մէթրօքօլիտլերէ բիսգօպոսլարընն մահալլի մէճլիսլերտէ օթուրմադ հուգուգընա տայիր օլան հուրրիյէթինի միւսթազ պէյտէ տէ քէնտի իմթիյազաթի վէ դանանիյինէ թէվֆիգան իճրատէ տէվամ իտէճէկի, վէ պիւթիւն պու նօգթալարտա, մէղբիր քիլիսէնին՝ հիւքիմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան սուրէթը մուէսսիրէտէ հըմայէ իտիլէճէկի մատատէլերինին զաթը հագրէթը վէքիլէթբէնահիլերինտէն նազարը լութֆընտան սուր օլմայաճաղընա թէմամը լայգ գանատ բէյտա իթմիշիմ տըր։

Զաթն իտէրիմ քի, զաթը հագրէթը Շէհրիեարիլերին Օրթօտօքս խրիսթիյան թէպաասընընն թէմենիյաթը միւթէֆիդանէսի օլան չու միւթաէսթ տօղրու տըր, վէ պիւտպէրին հիւքիմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան թագտիր վէ գապուլ օլունմաղա չայան տըր։ Անէլ ումում գապուլ օլունմուշ պիր շէյ տիր քի, վուգուաթը ախիրեսէ միլլէթիմիզ՝ միլլերին կիրֆիթտր օլտուղը պիլճիւճիմ ֆէլսէֆէթը ալիմէյի իշէիրաք, իթմիշտիր, միւխթէլիֆ ֆէտատքեարլըգլարտա պուլունմուշ տըր, վէ մէմլէքէթին պէյլասընը թախֆիֆ իթմէք իչիւն, ալագատրիհմ մանէն վէ մատատէթէն մուավենէթ իթմիշ տիր։

Պինանէն ալէյհ հիւքիմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան միլլէթիմիզին պու ֆիտատքեարլըգլարը վէ մէվդիի հագրէթը թագտիր օլունարադ, թէէմենիյաթը մէգբիւրէսի տախի գապուլ օլունճաղընը գավվէն իթթիգատ իտէրիմ։

Նէզաը հագրէթը վէքիլէթքենահիլերինտէ թէէմենիյաթը մէգքիւրէյէ թէրճէման օլմադըղընմա, անսամիմ իւլգալպ տէվլէթին խայրը հագիգասինի վէ շէվքէթ ու ազամէթինի արզու իտէն պիլճիւճիմ թէպաահ սատրդանընն միւքէմլէք գտուղու պիր վազիֆէյի հիֆա իթտիմ։ Հիւքիմատրը մէալի իգթիտարընը հագգընտա էֆէնտիմիզ հագրէթլերինէ թագտիր օլան պիլճիւճիմ ազվամընն սատատէթը հալի հուսուլէ կէլմէք իչիւն, միւլքը մէղքիւրէնին պիր միւսաաթը միւքէմմէլէ իւզէրինէ միւէսսէս օլան ուլաս վէրմէթը հագիգիյէլերինին են զիյատէ արզու իթթիֆիմ ինանմագդըր զաթը հարէքէթը վէքիլէթքենահիլերինտէն իսթիրհամ էյլէրիմ։

ՍՕՆ ԲՕՍԹԱ

Ցիւնքի Նիւսխէսիզտէ, Ադրիաթիատան թարֆա եազըլան պիր մէքթուպտուն, Անատօլու բրօթէսթանընը հագգընտա հավի օլտուղու պաղը սեմաթիսթիդերի նագլէն տերճ իթթիքը թարֆ մուխպիրի, մէքթուպտանտն տէվամընտա, բրօթէսթանընը մէքթէպճէ թէրագգըսթընտան պահս խտուպ, տէր քի, թարիմու թէրպիյէ օլունմագ իչիւն օնընը իւզերինտէ ազիմ խահիշ կէօրիւլմէքտէ տիր։ Գրզարա կիճէլի կիւնտիւզիւ մէքթէպլէր, վէ էրքէք չօճուգլար իչիւն մէքթէպիպի ալիյէ վէ գօյժէր վէ Աստուածաբանական մէքթէպլէր։ Գիւչիւք Ասիանընն պիր թագամ մուհիմմ վէ մերքէզի չէհրիլերինտէ թէէսիս օլունմուշ տուր։ Պու մէքթէպլերին քիֆֆիյէսի պիզզաթ միսիոնարլարընն ներէզաթի թահզընտա պուլունուպ, եերլիտէն մուավինլերի վէ խօճալար վար տըր։ Շնեաեը տրգգաթ օլարադ։ Մարսըվանտա, Պրուսատա, Պիթլիստէ, Մարտինտէ Խարբուրթտա վէ Ադնթատատ բրօթէսթանընընը կէճէյի կիւնտիւզիւ գըզ մէքթէպլերի վար տըր։ Մարաշտա, Խարբուրթտա, Մարտինտէ վէ Մահսըվանտա Աստուածաբանական մէքթէպլերի վար տըր։ Եազըլարտա տա Ադնթատատ վէ Խարբուրթտա պիրէր գօյժ թէէսիս իթտիլեր։ Մեմանգօյտաքի Ռօ-

պէրթ գօլէժ վէ Պէյրութա Սուրեանի բրօթէսթանդարդն գօլէժի, հէր քէսէ բէք ալէա մալիմ օլմադլա, զիբրե միւհթաճ տէյիլ տիրլէր։ Մէմլէքէթին թէրպիյէլի մէ ալիմ ատէվլերէ չօղ միւհթաճիյէթի վարդը, վէ շու մէքթէպլէր, պա խուսուս չիմտիքի վազըթտա, բէք դիատէ խայրը մուճիպ օլմադտա աշրլար։

Թայէ զաղէթասը, մէմլէքէթտէ թալիմ ու թէրպիյէյի թատամի իթմէք, վէ եէրլի ահալիյէ քէնտի հուզուզունու թանըթտըրմադ պապլընտա Ամերիգալը միսիոնարլարը վադի օլան խրատմաթընը ազիմ մէմնունիյէթլէ զիբր իտուպ օնլարը պու ճիհէթլէ խայրճա մէհ իտեօր։ Ֆագաթ պէրէքեաթի վէրսին քի, թալիմ վէ թէրպիյէեէ վէ մէքթէպէրէ օլան իահիշ, չիմտիքի վազըթտա, միլլէթիմիզին եալընըզ բրօթէսթանտ գրմանա միանհասը օլմայրպ, ուսմամի օլմադտա, վէ Ամերիգալը միսիոնարլարընն մուավէնէթի մէնֆաաթբէրէսթանէսի օլմադսըզընտա էմրի թէրազդընն էրմէնի միլլէթինտէ թէվէսսիս իտէպիլէճէյի անլաշըլմադտա տըր։

—=—

Բարիզտէն կէլէն պիր թէլէկրաֆ կէչէնտէ Տիւգ տը կրամոնընն վէֆաթընը խապէր վէրտի։ Գուզսթ, սոն Ֆրանդօ-Ալէման մուհարէպէսինտէ իւչինճիւ նաբօլէոնուն խարիճիյէ նաղընը պուլունմուշ օլուզունտան, վէֆաթը միանսիպէթիյլէ, օլ վագէթքի պէօյիւք պէօյիւք տիրլսմասը խաթալարը եին Լիւբօա զաղէթալարընն միզանը թէազդընտան կէչմէքտէ պուլունմուշ տըր։ Մուհարէպէի մէզքիւրէտէն եվվէլ Բրուսիա իլէ վագի օլան մէշհուր միւզաքէրթաը, պու Տիւգ տը կրամոն իւթրա իթմիշ իսի, վէ օլ վագըթքի քիպրի վէ թէտպիրսիզլիյի եէնիտէն հէր քէսին խաթրընա կէլմէքտէ տիր։ Թայէրը Բարիզ մուխպիրի տէր էի, Ֆրանսըզլարընն Տիւգ տը Կրամոնա գարշը օլան զաղէպ ու հիտտէթլէրի օն սէնէտտէն պէրու թէսբիհ օլմուշ օլմասընը պէկլի, միւշարիլէյհին վէֆաթը միանասիպէթիյլէ թէքբար մէյտանա կէլմիշ տիր։ Պունունլա պէրապէր, Տիւգ տը Կրամոն տայիմա տէր իմիշ, վէ թայէր մուխպիրինէ տէ էօյլէ թէէմին իթմիշ քի, քէնտիսի խարիճիյէ նաղընընը զէմանընտա քէմալը խալիսէթլէ իշ կէօրմիշ ի-տի, եանի, ֆիքրինտէ պիր խայլիք վէ տիւշմէնլիք օլմայրպ, ալտընը էվմիր վէ մանիմա թա թէվֆիդէն հարէքէթ իթմիշ իսի։ Տիւգ տը Կրամոն, քէնտիսինն նէ՝ ուրէթլէ եանընը-մըշ, վէ իւք ազընը Ֆրանսընը օրտուսունուն մուզաֆֆէրիյէթինէ տայիր նէ՝ տէրէճէ պէօյիւք իւմի ալէրտէ պուլունմուշ օլտուզունու իզահ իթմիշ տիր։ Ֆագաթ ո իւմիալը տէ պիրէր խաթա իսի, վէ Թայէ մուխպիրի, իւչինճիւ Նաբօլէոնընն խարիճիյէ նաղընընը (տիւգ տը կրամոնու), տայիմա հալը մէյուսիյէթտէ կէօրիւբ իմիշ, չիւնքի մէմլէքէթինի նէ՝ տէրէճէ պէօյիւք ֆէլաքէթլէր իչինէ աթմըշընը զիքր իթմէք, քէնտիսի իչիւն բէք զիյատէ մուճիպլի տէհշէթ օլմադտա պուլունմուշ տուր։ Էյէր, տէր մուխպիր, Տիւգ տը Կրամոն պէօյիւք պիր ատէմ սրֆաթընա էօյմէտի իսէ, հիչ օլմազտա իսինի ունութմադընդ ֆաղիլէթինէ չայէսթէ տիր։

—=—

Շիմտի Բուսիա տէվլէթինին թիւրքիսթանտա պուլունան դուվվէի ասքէրիյէսի 46,000 ասքէրտէն իսպարէթ օլուպ, պիր գաչ պին ասքէր տախի անգարիպ իլէ օլունաճադ իմիշ։ Անլաշըլըրընընա կէօրէ, Բուսլարընն ախիրէն Զը-Գըշլարտա մաղլուպիյէթի, օրտա անճադ 7 թապուր ասքէր պուլունուպ, պաղըսընը Տէր Ղուկասօֆ պաշդա պիր մէվզիտէ պուլունտուրընը օլտուզունա մէմնէ իմիշ։

—=—

Ինկիլիզ զաղէթալարընընն ըսթանպօլտան ալարագ խապէր վէրտիքլէրինէ կէօրէ, պաշ վէքիլ Սայիտ բաշա հազրէթլէրի, Տէրսաատէթ Բումանիա սէֆիրի Մ. Տ. Պրաթիանոյու հուզուրունա գապուլ իթմէք միւնասիպէթիյլէ, Բումանիա հագդընտա տէվլէթի Ամերիգին հրսսիյաթը տօսթանէսինի պէյան իթմիշ, վէ Տօպրուճատա Բուման հիւքիւմէթինին իսլամլար իլէ հիւսնի մուամէլէ իթմէքտէ օլմասընտան տօյայը թէչէքքիւր ըղնար իլէմիշ տիր։

—=—

Իսքէնտէրունտա Ֆրանսըզ թայֆէլէրինտէն պիր դրամընը Սպանեօլ գօնսօլաթօսընա հաղարաթ վէ թէսբրուզաթ իճրա իթմիշ օլտուզարընը, կէչէնտէ մուխպիրլէրիմիզտէն պիրի խապէր վէրմիշ իսի։ Պու տէֆա, Էվրօբա զաղէթալարընտա օգունտուզունա կէօրէ, Իսքէնտէրունտաքի Ֆրան-ըզ ֆիլօսընընն ամիրայը, մէզքիւր թայֆէլէրտէն գապահաթլարը թէպէյեւն իթմիշ օլան պիր մէզտարընը իքի մահ միւտտէթլէ հապս իթտիրմիշ տիր։

Սթանպօլտան յունվար 22 թարիխլի խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, Մ. Ֆուրնիյէ, պու մէսէլէտէն տօլայը, Ֆրանսըզ թայֆէսինտէն պիրինին ճէպրէն թէվզբֆ իսիրմէսի սէպէպիյլէ, Իսքէնտէրուն գայմագամընընն ազ օլունմասընը թալեպ իթմիշ իսէ տէ, Գապը Ալի, չիմտիքի թահզըզը մատտէ օլունմասընը է՞ր իթմէքլէ էքթիֆա իսէճէյինի պէյան պույուրմուշ տուր։

—=—

Ս. Բէթերսպուրկտա թալէպէնին պիրիսի, պիր թագըմ չէմնընընգիբ սթասիօնլարընտա Նիհիլիսթլէրին իլանաթը միֆսիսէլէրինի եաբըշըրմադըզը ատէթ իթմիշ օլտուզու հալտէ, յունվարընն 17 նճի կիւնիւ թէվզբֆ օլունմուշ տուր։ Տահա թօհոֆը, չէմնընգիբէր ամէլէսինտէն պիրիսի, Նիհիլիսթ օլմադա, չէմնընգիբէր զամանը սերիէն կէչիպ կիթանի վագէթ, պիր տէլիքտէն տիշարը տէօրթ թարաֆա Նիհիլիսթ պէեանանմէլէրի սավաբմադընդ մարիֆէթինի իճրա իսէկէմիշ օլմադա, պու տա թահզը թէվզբֆա ալընմըշ տըր։

—=—

Իքի իւչ հաֆթա մուզատտէմ, Բուսիանընն Գաման էյալէթինին թաթար սէքէնէսի, Բուս հիւքիւմէթինէ գարշը իլանը իսեան իթմէք իսթէմիշլեր իսէ տէ, Գաման վալիսի, պու ֆէսատտան խաֆիէն խապէրտար օլմադա, Ս. Բէթերսպուրկա իսպար իթմիշ, վէ տէրհալ պիր մէմուրը մախսուս կէօնտէրիլիպ, թէհարիյաթ վէ թէֆթիշլաթ թէչէպպիւս օլունմուշ, վէ եէթմիշ թաթար թահզը թէվզբֆա ալընմըշ տըր։ Իսեանընն էօնիւ ալընմըշ տըր տէյի զանն օլունույօր։

—=—

Տէրսաատէթ Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Ֆուրնիէնին մէմուրիէթի հազրէսինտէն իսթիֆա իթմիշ օլտուզու, Էվրօբա զաղէթալարընտա եիսէ մէրվի տիր։

—=—

Սթանպօլտա նէչը օլունան Լա ՆԷՎԷԼ նամ մէշհուր Արապ զաղէթասը, Աֆղանիսթան ահվալընտան պահս իտէրէք, Մէքքէ Շերիֆի քէսպիրի խանէտանընտան պիր զաթը Աֆղանիսթան էմիրի թային իթմէսինի, ինկիլիզ հիւքիւմէթինէ թավսիյէ իտէյօր. չիւնքի, էօյլէ պիր զաթ, հազրէթի Մուհամէտին սիւլալէսինտէն պուլունմաղա, վասաթի Ասիատա հէր քէս օնա բիայէթ վէ իթաաթ իտէճէք, վէ պու եէնի էմիր, պիթթապ ինկիլիզերրա թարաֆընը թուլթաճադ տըր։

—=—

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԲԷՕՍԹԷՆՃԷ

Բէօսթէնճէ մուխպիրիմիզտէն յունվար 7 թարիխի ալընըզմըզ մէքթուպ տըր,

Ա.— Բէօսթէնճէյէն Բօրթօ Ֆերանդօ (սէրպէսթ լիման) օլմասը։ Բ.— Մուհարէպէ էնասընտա տաղտա կէօմիւրմիշ ճէպհանէ։ Գ.— Ճէսիմ պիր օթէկ։ Դ.— Թունտաա պիր քէօրբիւնիւն ինչասը։ Ե.— Պուրա միլէթիմիզին ամընճադ հալ։

Ա.— Պունտան էվվէլքի մէքթուպումա Բէօսթէնճէ լիմանընն 1880 սէնէսի յունվար 1 ինտէն իթիպարէն Բօրթօ Ֆրանքօ օլունաճաղընը պիլտիրմիշ իսիմ։ Ֆէլվագը գամարա թարաֆընտան պուխուսուսա օն սէնէ իչիւն դարարը գաթի վէրիմիշ վէ լաղըմ կէլէն թարիմաթ հիւքիւմէթի մահէլլիյէյէ իթա դէրընմիշ իսէ տէ, Բէօսթէնճէյինն դարա ճիհէթինտէ պիր կէնիշ խէնտէք աչըլմասը լազիւա օլմադլէ հէրնէ գատար ալէլէպիյէ թարաֆընտան ինչասը թասավվուր էդընմիշ իսէ տէ, չու մէվսիմէ պէօյլէ պիր խէնտէք եարընմասը միմքին օլամայաճաղը անլաշընմադ, Բօրթօ Ֆրանքօ ուսուլինին իճրասը իչ պու հուլուլ իսէճէք 1880 մարտընտան իթիպարէն իճրա օլունմասընա պէլէտիյէ թարաֆընտան հիւքիւմէթը մահէլլիյէյէ պէյան դէրընմիշ, վէ պու ուսուլին մէզքիւր իճրայա վազը էօնիվերսիտէքի մարտա թասլիգ օլունմուշ տըր։

Բ.— Մուհարէպէի զաիլէ էսնասընտա Օսմանլը սոքէրի Տօպրուճատան հէյնի բիւճաթլէրինտէ ճէպհանէ արապալարընտան պիր խայրսընը վէ քէնտի հումուլէրինի բասթ կէսթիրլերի գոյուլարա կէօմիւրլերինի ֆէօսթէնճէ իսլամլարընտան պիրի կէօրիւպ, չէնտ կիւն ագտէմ պուրա հիւքիւմէթինէ կիտիպ, Մէճիտիյէ զաղասընտա Բուչանըր գարիյէսինտէ արբա դոյուլարընտա պիր խայը ճէպհանէ վէ թիւֆէնք սագլանըրմըշ օլտուզունու խապէր վէրմէսի իւզերինէ, հիւքիւմէթի մահէլլիյէ թարաֆընտան մէզքում իսլամ իլէ պիրլիքտէ գարիէի մէզքիւրլեէ պիր մէմուրու մախսուս կէօնտէրիլիպ հէր նէ գատար թահարրի օլունմուշ իսէ տէ, մահալը մէզքիւրէ չօղ դար եաղմըշ օլտուզունան պիր նիշանէսի պէլէ պուլունմայը, պիզզարուր կէլէճէք իլը պահարա թէհլիսիր օլունմուշ տըր։ Մուսխարէն պէնտէնիզ պիթթէսատիւֆ մէզքում իլէ կէօրիւշիւ կիմտէ, մուհարէպէ էնասընտա թիւրքերին Տօպրուճա ճիհէթիտէ 13 ատէտ թօրլարը օլուպ, բիւճաթ վուզուրինտէ պիր ատէսինի կէօթիւբմէյէճէքլերինի քէշֆ իտէրէք, պիր արբա դուլուսունա ալմըշ օլտուգլարընը, վէ օն արապատան գիյատ թիւֆէնք վէ ճէպհանէնէն տախի արբա գոյուլարընա կէօմիւբլերինի քէնտի կէօզլերի իլէ կէօրմիշ օլտուզունու պէնտէնիզէ պէյան իթմիշ տիր։

Գ.— Բրէնս Շարլ հազրէթլերինն կէչէնտէ Բէօսթէնճէյէ թէշրիֆլերինտէ, պիր ճէսիմ օթէյին ինչասը զինթէթինտէ հազը պուլունտուզունու էվվէլքի մէքթուպիմիզ պիլտիրմիշ իսիմ։ Ինչու ճէսիմ պինանընն խարիթա վէ բէսմինի կէօրտիւմ։ Պու պինա 3 ատէտ բէպիր սալօնտան մատտա, 170 օտայը շամիլ օլաճադ տըր։ Լէնկէյի մէզքիւրէնին ինչասընը կէլէճէք ապրիլին 1 ինտէ իթմամ իթմէք իւզրէ 800,000 ֆրանգա պիր ինկիլիզ թահհիւա իթմիշ օլտուզունան, հավանընն չիտտէթինէ պաղըմաեարագ իչէ մուպաշըրթէլէ, չիմտիքիզ եէվմկէ օթուզ ամէլէ իշլէմէքտէ տիր։

Դ.— Օսմանլը իտարէսի զէմանընտա Բէօսթէնճէ չէմնընընգիբէրի-նիներումանիա չէմնընգիբէրի իլէ պիրլէշտիրիմէսի սէյլէնմէքտէ իքէն, մուհարէպէ սէպէպի իլէ կէրուլէ գարմը, իտի։ Պու տէֆա Տօպրուճանընն Բումանիայա իլհագ օլմասը հասէպի իլէ, թասավվուրու մէզքիւր մէվզդի իճրայա գօնուրմուշ տուր։ Շէյլէ քի խուսուսու մէզքիւր գամարայա արզ օլունուպ, Զէրնալօսատան (Պօղազ քէսիյի) գարշը եադաեա պիր սիրմէլի տուպա քէօբրիսինէն ինչասընա գարար վէրիլէրէք, իպրահիմ գօլունան ամէլիյաթա պաշլանըրմըշ տըր։ Մէսմուաթա կէօրէ, իքի սէնէ միւատտէթ խիթամընտա Բէօսթէնճէ շէմնընընգիբէրի Թունա իւզէրինէն Բուլմանիա չէմնընընգիբէրի իլէ պիրլէշմիշ օլաճադ տըր։

Պու իւչ պէօյիւք ամէլիեաթլար եանի շէմնընընգիբէրին պիրլէշմէսի, Բօրթօ Ֆրանդէնուն իլանը, վէ պիր ճէսիմ օթէյին ինչասը՝ զաթէն է. հէմմիյէթի տէրքեար օլան պէօյլէ պիր չիրին գասասընընն մէքմուլին զայրը սուբէթտէ պէօյիւմէսինէ սէպէպ օլաճադլար տըր։

Ե.—Պուրա միլէթասլարընընգ կաղէթանընընա բէք չօղ տէֆա զիքր օլունան պիր քիլիսէ ինչասը մէսէլէսի իչիւն պիրպիրլերի իլէ ուղրաշմադտա տըրլար։ Իւչ մահ մուդատտէմ ալտընգ-լարը 30000 ղուրուշ մըգտարը նադտ ադչէսէն մատտա 1500 լիրա տահա արաեաճադ լարընը իլան իթմէքտէ իքէն, մուհասէպէլէրինին բուլէթինէ մէմուր օլան գօմիսիօն աղայարընտան ալընան մալիմաճը մէվսուգէեէ նաղաբէն, արաարգլարը 1500 լիրանընն ապը օլմայուպ, 30 լիրա մըգտարը գատար գալէմճէ պիր սէհվ խտտասը իլէ, օն սէնէ ադտէմ քիլիսէ նամընա հէտայէ վերիլէն պիր կէօմէկ իլէ, պիր տէ արբամալը պիր պարան գայտը տէֆթեր օլունմատտարը մուճատէէ օլունմադտա իմիշ. վէ ֆագաթ էսքարօլարադ պիր եվրադ օլտուզու պէեանը իլէ, անընն տախի վադթը ախէրտէ գօմիսիօնա վերիլէճէկի պէեան խիրմիշ տիր։

Եաղըդ միլէթիմիզ, եաղըդքի, կէրէք գումանեասընտան վէ կէրէք քէնտիսինտէն հիչ տէյիլ իսէ 150 լիրա մութլադ սուբէթտէ իյանէ օլունապիլիր պիր ատէմէ էսասսըզ խոտտաարար իլէ հադարէթ իտէրէք, էնսնիլինիա դըբարդալարընտան, միլէթիմիզէ կէրէք չիմտի վէ կէրէք իլէրիսի իչիւն ազիմ մաղարրաթա սէպէպ օլմուշլար տըր։

ԱՖԻՕՆ—ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ

Խուսուսի օլարագ 30 դեկտեմբեր թարիխի իլէ ալընըզմըզ մէքթուպ տըր։

. . . Միւլլիթ

Խասսէթէն բաթրիգխանէի էրմէնիանընն նաղարը տիդգաթ վէ միւսատտէսինի տավէթ իլէմէք իւզրէ չու ամիտէքի պէնտիմիզին զաղէթայի միմէթպէրինիզին իլէ նիսսէսինտէ նէչր վէ իլան օլունմասը թէմէննի օլունուր։

Մին էլ գատիմ Էնգարէ Ամալնորդլուզունա թապի օլան թագրիպէն պին խանէյի միլէճավուզ Ամֆիօն-Գարահիսար միլէթի Լրմէնիանընն Էնգարէտէն թէֆրիգիյէ պունտան 2—3 սէնէ ադտէմ պիրմէյիզ նէ միթալէյա մէպնի Բէօթահէա առաֆնորդլուզունա բապթ իտիմէսի իդիլը տէր, վէ գահիտէթէն տէ պէօյլէ օլմասը լազմ կէլիր իսի։ Չիւնքի Գարահիսարընն իտարէի հիւքիւմէթի Պրուսա վիլայէթի տախիլինտէ օլմաղընն, հէր վէճհ իլէ ֆահտէտէն խալի օլմադ իսի։ Նէ հալ իսէ չիմտիքիզ պու ֆիզգրատան սարֆը նաղար իտէրէք կէլէլիմ պահսըմըզ։

Էնգարէ Տեղապահը Գեր. Վարդան Ե. Վարդապետ Մամիկոնեան հաղրէթլերի պունտան՝ չէնտ մահ մուդատտէմ թէսատիֆէն Գարահիսարա Ռէչրիճիլերինտէ իւս թէ կէլէն քէյֆիյզլինտէն նաչի պիր գաչ կիւն արամ էյլէմէսի իճապ իթմիշ, քէսպի իֆագաթընտա մահալլի մէմուրիյէթինէ կէթմէք միւրատ իյլէտիկինտէ սըրֆ պիր հիւրմէթ օլմադ իւզրէ դուատասը չէրիֆ թագտիսի թէքլիֆ օլունտուգտա պիլ դապուլ օլ էսնատէ մէլուֆ օլտուգլարը ֆարթը տիրայէթ վէ պէլտաղէթ վէ միլլէթբերվերիկի իգթիզասընճա իրատ պույուրմուշ օլտուգլարը ֆալ վէ մէգալաթը մուէսսիրլէրի սայէսինտէ ահալիմիզին խօշնուտիյէթինի ճէլպ վէ պէշ սէնէտէն պէրու միւհթերէգ պուլունան վէ նասընա ինչասը ճիհէթինտէ օլունան թէչէպպիսաթընը պաշա չրգարըլմամըշ օլան Ս. Աստուածածին քիլիսէսինին գաֆալար մարիֆէթիյլէ քէշֆինի իճրա իթտիրէրէք, պէշ եիւք ղրուշ ինչասը գարարլաշմադ իլէ, կէլէճէք ապրիլ այընտա ինչասընա միւպաչէրէթ իտիմէք իւզրէ շիմտիքի հալտէ էր վէ նիսսան թարաքընտան իւչ եիւք ղրուշա գարիպ մէպլաղ հէր քէսին քէնտի հիւմմիւ ըրիզասըյլա ճէմ իթտիրմիշ տիր։

950 նէֆէր ղիւքիւր վէ իւնաս չակիրտանը շամիլ օլան մէքթէպլէրիմիզին խաճէկեան մաաշ վէ մէսարիֆի սարքէսինին ատէմի թէսվիյէսինտէն տօրայը գարանմա տէրճէսինէ կէտիպ, բարարզ իւճրէթմիշ օլան Բաղոքական մէքթէպլէրինէ տէխալէթէ եիւզ թութմուշ օլան չակիրտանընն էօնիւնիւ ալմադա մուլաֆֆագ օլմուշ. չիւնքիւ պուրա մէքթէպլէրինին մուգանընէ պիր իյրատը օլմասընընան եաբընը չօճուգ բէտէրլէրինին վերիկիրիլէ գայրըլմադտա օլմասընընան, վէ պիր գաչ սէնէտէն պէրու մէմլէքէթճէ իւսթ իւսթէ կէլէն եանկրն, չէքիրկէ, վէ դահթ ու զըլա պէլիյէսինտէն տօրայը կիւճլիւք չէքիրմէքտէ օլտուզու հալտէ քէնտիլէրինին տէրքեար վէ միսէլլէմ օլան տիրայէթ վէ ֆէթանէթլերի սայէսինտէ մէքթէպլէրիմիզին հիւնիւ իտարէ իլէ ճէրիհանընա մուվաֆֆագ օլտուզու կիպի նիչէ նիչէ իճրաաթէ տախի միյէսսեր օլմուշ, պու տա հէր հալտէ քէնտիլէրինին պալթիյարըզընա համլ իտիմիշ տիր. հէլէ միւսլիմիյէյհին մէքթէպ ճիհէթինտէ օլան հիմմէթ վէ զայրէթի ճիւմլէ թարաֆընտան չայանը թագտիր վէ թահսին պուլունմադտա տըր։

Պու արատտա ումմամ միլէթճէ հասիլ օլան արզու իւզէրինէ էսնաֆ էսնաֆ պիթթէճէմմիւ իսթիտատ ումմամ թէրթիպ իտէրէք միւսլիմիյէյհ Գեր. Վարդան վարդապետին պուրատտա իգամէթի խուսուսունտա բաթրիգխանէ ճանիպի ալիսինտէն խթիրհամ էյլէմէլէրինի թաղական խորհուրդա պէյան իթտիրէր. մուճիպլճէ թաղական թարաֆընտան տա բաթրիգխանէյէ արզ վէ իչար օլունմուշ իսէ տէ, ճէվապը ալիսի զուհուր իթմէմէսինտէն՝ միւսլիմիյէյհ վարդապետին տէ մէմուրիյէթինէ կիթմէսինի ըսրար էյլէմէսինտէն, ահալի պէ թէքրար պիր խթիտատ ումմամ տահա թէրթիպ իլէ միւսլիմիյէյհին պուրատտա իգամէթինէ միւսատտէ պույուրուլմասընը նէյազ իտէրէք թէքբար թաղական խորհուրդ վասիթասը ալա թագտիմ իթտիրէր իսէ տէ, երինէ պիր սէմէրէսի զուհուր իթմէմիշ տիր։

Պու արատտա բաթրիգխանէ ճանիպի ալիսինտէն միւսլիմիյէյհ վարդապետէ խթիապէն հէման էնդարէյէ ավտէթինէ տայիր վիրուտ իտէն թէլեգրաֆնամէի ալէյէ խթինատտէն Էնգարէյէ իտէմէյիպ չիթահէն արզ իտէճէք իֆատէլերի օլտուզունան, տօղրուտան Տեղատատէթ ավտէթ իտէճէյինի պէյան էյլէմիշ տիր. էկերչի չիթանընն չիտտէթի տէվամի օլմասա հէման ագիպինտէ հարաքէթ իտէճէք իտի. չիմտիլիք հէման հէվալերին քէսպի իթիտալինէ պէքլէյէրէք երինէ հարաքէթէ միւհէյյեա պուլունմադտա տըր. էկերչի միւսլիյհ վարդապետ պուրատան միւֆարէգաթ իտէր իսէ, իթթիֆագը ումմայէյէ իսալէլ կէլերէք չիմտիյէ դատար հուսուլէ կէթիրմիշ օլտուզու խուսուսաթ վէ թէչէպպիսաթընը բէսիմանտէ դալաճաղընտան, քիլիսամընը եաբըլամայաճաղը վէ իհթիմալ տըր քի պունճա թէչվիգ վէ թէրդիպաթլէ ահալինին եաղըմըզ օլտուգլարը ագչէլերի վերմէյէճէքլերինտէն, վէ մէքթէպլերին իտարէսինէ սէքթէ իրատ իտէճէյինտէն, պիր սէնէ օլամատըզը հալտէ պարի ալթը մահ իչիւն մուվագգաթէն միսմամիյէյհ Վարդան Վարդապետին Գարահիսարտէ իգամէթինէ միսսատտէ պույուրուլմասը թէքբար արզ վէ խթիրհամ էտիլտի իսէ տէ, հէնուզ ճէվապ ալընամատըզը կիպի քէնտիսինէ տախի էմրի գաթի զուհուր էթմէմէսինտէն, հէր պար կիթմէք ըսրարընտա պուլունմադտա տըրլաքին ումմամ ահալինին խահիշի պիր միւտտէթ իչիւն միսմամիյէյհի հէր հալտէ պըրագմայաճաղը անլաշընմադտա օլտուզու, վէ պին խանէլի պիր մէմլէքէթին նիյազ վէ իսթիրհամէրի բիչնաղընը մէրհամէթ վէ իթինայէ՝ ալընմայարագ Ամեն. Բարձր Սրբազան պատրիարք Հայր հազրէթլերի թարաքը սիւմուհիրլերինտէն պէօյլէ պիր մուվագգաթ խուսուսա միսսատտէյի ալիյէի բէտերանէլերի չայան պույուրուլմամասընա էսէֆ օլունմադտա օլտուզու ումմամ միլլէթ լիսանընյլա արզ օլունուր։

Պէորսս Թ. Գալֆոթերեան

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ամանոյ Ռ-Ռէ

Լօնտրա 29 յունվ.

Գալբիւթատան վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, ժէնէրալ Բօպերթս եէնի ասքէրէ իհթիյաճը օլմադըգընը պէեան իթմիշ տիր. չիմտի էլինտէ 3000 ինկիլիզ ասքերի վէ 4800 եէրլի ասքէր վարտը։ Մա մաֆիհի պու գուվվէթ Շերբուր իսթիհքեամաթընընն ինչաաթընալաղըմ կէլէն մուհաֆազա իչիւն անճադ քիֆայէթ իտէր. իսթիհքեամաթը մէզքիւրէ խայլիտէն խայրի արթըրըլմըշ տըր։ Լաքին մուամամիյէյհ ժէնէրալ հալը թաարրուզվէյ կիրիչտիքտէ, քէնտիսինէ իմտատ ասքերի իրսալ իտիլէճէք տիր։

Գավիէն խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Չինա հիւքիւմէթի 1879 սէնէսինտէ հուտուտա կիտէճէք տէմիր եօլլարընն ինչաաթը իչիւն իքի պուչուգ միլեօն ինկիլիզ լիրասը սարֆ իթմիշ տիր։

Լօնտրա 30 յունվ.

Պու սապահքի Թայմսը Վիէննատան այրպ նէյր իթտիկի պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Գարատաղ իլէ Եունանիսթան հուտուտունընն թայինի վէ իճրասի իսլահմընն թալէպի իչիւն, Տէվլէթլերին Պապը Ալի նէզտինտէ միւթէֆիզէն պիր միւթալէպաթտա պուլունմալարընը Ամսթրիա թէլիֆ իթմիշ տէյս զուհուր իտէն հավատիսին տայր եօգտրը։

Քէզալիք Թայմս պէյան իտիյօրքի, ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա վէ Ամսթրիա պէօյլէ պիր միւշքիլաթ չրգարարագ Շարգ մէսէլէսինի եէնիտէն ույանարմադ նիյէթինտէ տէյլիտիրլէր։

Մանճարիսթանտա վիւքէլաճա պիր պուհրան զուհուրինէ տայիր օլան շայիա թէքզիպ օլունույօր։

Բ՝ԼԹԷՐՍԹԱՐԿ 29 յունվ.

Գուլֆա էյալէթին խատէսի իշխուն ազատ օրունան ահանամէտ միւնտէրիճ մէպալիղճէ օլան չէ. բարիթի Զին հիւբիւմէթի թաստրգ իթմէմիշ տէյու զուհուր ի. տէն հալատիս թէքղիպ օլունույոր։ Քէղալիք Ռուսիա իլէ Զին արասընտա սոուգլուգ օլմասը հալատսի տախի եալանա չըգարըլը. ը՝ որ։

Ռուսիա՝ Թիֆլիստէն Պագույա, Պագուտան Բօթիյէ, եէնէ Պագուտան Սաղուենչի վէ Սուրաշանա գատար տէմիր եօլ եաբմագ թէտարիքինտէ տիր։

Լօնտրա 30 յունվ.

Պու սապահի Տեյլ Նիւզըն պէեռանընա կէօրէ, Հօլանտա՝ Ռումանիանին իսթիգլալընը թաստրգ իթմիշ տիր։

Սրանդարդին Քեապիտէն ալարը պիր թելէկրաֆա կէօրէ, էկէր ինկիլիզլեր Աֆղանիսթանան չէքիլիրլեր իսէ, պէօյիւք պիր գարըշըգլըգ զուհուր իտէճէք տիր, դիրա էմբարէթը մէգքիւրեն Թահիրնա իւչ քիչինին կէօզիւ օլուպ, պունարդն թարաֆկիրլերի վար տը։

Էհալի Մէհէմմէտ ճանը չօգ սեվիյօր։ Էյուպ խան տախի պիր ֆըրգա գազանըպ, Ապտիւլ Բահման խանը եագուպ խանըն տա թարաֆկիրանը վար տը։ Էլհասլը. քիմբի ինկիլիզլերէ ճիւզի պիր մուավէնէթ իթմիշ, վէ եա անլէրլէ պագը միւնասէպէթի օլմուշ իսէ, դաթլ օլունճագ տը։

Պէրլին 29 յունվար

Պարօն տը Հայմէրլէ, Մաճար հէյէթը մէպուսէսի ազալարընը, Իթալիա բօլէթիգասը հագդընտա իրատը սիւվալ իթմէմէլէրինի էքի տէֆա ըէճա իթմիշ տէյու չըգան հալատիս իւզէրինէ կազէթալար միւսահասա իսթէպ հաթա տէյօրլար քի, վէլիի ահտ՝ բրէնս Պիզմարգըն նասիհաթը իւզէրինէ, Իթալիա սէյահաթընտան շիմտիլիք վազ կէչմիշ տիր։

Լօնտրա 30 յունվար

Մ՝ՕՐԴԻ Բ՝Ո՝Ր կազէթասը պիր պէնտը մահսուսունտա տէյօր քի, Ռուսիա տէվլէթի էվրօբատա քեամիլէն եալընըզ պայշնա գալմշ տը։

Ամա աշայրի պէյնինտէ Ռուսիանընն նուֆուզու զայիլ օլուպ, Էյրօբա տէվլէթլէրի տախի Ռուսիանընն էն ճիւզի հարաքեաթընը թէտգիգ վէ թէֆթիշ իտէօրլար։

Պիւթիւն սուլհ թարաֆտարլարը Ռուսիատան պայգա սուլհու (խալ իտէն պուլունմայանգընը պէեան իտէօրլար։

Գալքիւթատան ալընան պիր թէլէկրաֆտա՝ Քեապիլ ճիվարընտա Շէրբուր մէվզէսի զայէթլէ միւսթահքէմ իսէ տէ, խալը վասի օլտուղու ճիհէթլէ, ժէնէրալ Բօպէրթս մէվզէսի մէզքիւրը մուհաֆազա իշխուն քեաֆիֆէ ասաքիրին օրալարա ճէմինէ լիւզում կէօրիւնտիյիւնտէն, ասյիր մահալլէրէ ասքէր իրսալ իտէմէ. կէճէլի իշար օլունմուշ տուր։

Էյուպ խանընն վէ Ա.պտիւլ Բահման խանընն Ռուսիա մէնաֆիինէ խըտմէթ իթտիքլերի մէրվի տիր։

Ինկիլթերրա իլէ Ռուսիա պէյնինտէ մութլագա պիր միւսատէմէ վուգու պուլաճաղը միւպէյին տիր։

Պիր կազէթա մէզքիւր միւսատէմատէն պահս իլէ, պու միւսատէմէ չըմէնարքիր իլէ տէվէպէյնինտէ եանի պու իրի նէվ վէսայիթը նագլիյէ արասընտա պիր միւսապագաթ տը տէյօր։

Ա՝ՀՄԱ Հալա

Լօնտրա 30 յունվար

Մինիթէխնպլերինէ իյրատ իթմիշ օլուղու պիր նութգտա, խարիճիյէ միւսթէշարը Մ՝ Պուրգ տիմիշ տիր քի, «Հէր թարաֆտա ումուրը թէխլիհիյէ թէտարիքաթը գիյատէլէշմէքտէ օլուղու քիմալը թէկսիւֆիլ էօրիւլմէքտէ տիր։ Պու իսէ պիր վագտաի միւէլլիմէի ագիմէ թէվիյա իտէճէք վէ ինկիլթերրա թիճարէթինէ բէք չօգ միւշքիլաթ իլգա իլէյէճէք տիր։»

Պատէհու մուհարիբ յոն ու սալտարը իլգասը վէ Պագան նիմ ճէզիրէսինտէ վէ Գարատենիզտէ Ռուսիանընն նուֆուզունու թագվիշ իթմէք իչուն ինկիլթերրա տէվլէթինին սարֆ իլէտիյի մէսայիի թիգքեար իլէ, ինթիխապաթ էնտասընտա մէմլէքէթ օրա Պիգնոֆիլտի մուհաֆազա իլէտիյինի պէյան իլէմիշ տիր։

(Պ՝ՈՒՆՏ ՆԷՔ ԲԷՔԷՐՈՖԼԸ)

Լոնտրա 30 յունվ.

Լօրտ Պիգընոֆիլտ նիբրիս խասթալըզընա միւպթէլա օլմուշտը։

Լահօր 30 յունվար

Պիր չօգ Ա.ֆղան սէրկէրտէլէրի արզը իթաաթ իթմիշլէր տիր։

Բարիզ 30 յունվար

Բիսգօպոսլարը Մէարիֆին մէճլիսի քէպիրինտէ պուլունտուր, մաղա տայիր օլարագ սաղ թարաֆը վուգու պուլան պիր թէքլիֆի, մէճլիսի Ա.յոնտա 122 բէյէ գարշը 147 բէյ իլէ բէտտ օլունմուշ տը։

Բարիզ 30 յունվ.

Պու կիւն պօրսատա քիւրիյէթլի Իթալիա վէ Մաճար էահամիրընն միւպայէա օլունմասը, բէհին վէ թէկէմինաթ իչուն օլուպ, ուօդա պու իքի թահվիլաթ իւղէրինէ միւհիմ իշ օլմամշ տը։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Սուրբ Էջմիածնի Արարատեան Մայր Աթոռոյ Ս. Սինոդը 1879 նոյմ. 8 թուագրեալ գրութեամբ յայտնելով Պատրիարքարանիս՝ թէ Երևանու նահանգէն Դալարագեազ գաւառի Նորաշէն Ուլիա գիւղի բնակիչ Յովհաննէս Կիւլիւզար անուն տիկնոջ ամուսին Յակոբ Ղազարեան անձը՝ տասը տարիէ հետէ իւր կինը անխընամթողած է, կ՝ազդարարէ որ նորա բնակութեան տեղւոյն և կենդանի կամ մեռեալ բլալուն մասին հետազօտութիւններ բնելով՝ արդիւնքը իրեն հաղորդենք։

Յիշեալ Յակոբ Ղազարեան իբր 32 տարեկան մարդ մ՝ըլլալով, գլխոյն և մօրուաց մազերն չիկագոյն են, երեսին և մարմնոյն գոյնը թուխ, յաղթանդամ, միջահասակ, և աչկունքն միջակ։

Սովին պաշտօնական ծանուցմամբ մեր գաւառաց՝ և Պօլսեցի ազգայիններէն կը խնդրուի՝ որ եթէ վերոյիշեալ անուամբ և կերպարանօք անձ մը կը ճանաչեն, և անոր վրայով տեղեկութիւն ունին՝ թէ ո՛ւր է, և որ գաւառի կամ քաղաքի մէջ կը գտնուի, և ինչո՛վ կզբաղի, կամ եթէ ծանօթութիւն ունին՝ որ մէկ տեղ մը մեռած է, բարեհաճին փութով Ազգ. Պատրիարքարանիս տեղեկութիւն հաղորդել. որպէս զի Պատրիարքարանս փութայ ծանուցանել զոյն Ս. Էջմիածնի Սինոդին ի պարտ ու պատշաճ արնօրէնութիւն։

18 յունվ. 1880

Ի Պարիզբնի. Հայոց

Կ. Պոլիս

Ա Զ Դ

Ուլնիոյ Հայկազեան Միութեան Ընդհ. Ժողովը նիստ ունի անցոյս 20 կիրակէ օրն ժամը 6ին ի կեդրոնական վարժարանն Ղալաթիոյ։ Կը խնդրուի արդոյ ընկերներէն որք ներկայ գտնուելով բարեհաճին իրենց ընկերական պարտականութիւնը կատարել։

Ընդհ. Ժողովոյ Ատենապետ

Յ. Ե. Թասղաշեան

1880 Յունվար 14

ՕՐԱԿԱՐԳ

1՝. Համարատուութիւն Գործ. Ժողովոյ։

2՝. Տեղեկագիր Ցանձնախմբի ի վերայ միացման խնդրոյ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՅԻՇԱՏԱԿԳ

ՍԻՊԵՐԻԱԿԱՆԻ ՄԸ

Այն հիրքը որ Մամուրեան էֆէնտիի մէկ նոր թարգմանութիւնն է, Իզմիրէն հասած ըլլալով կը ծախուի Ս. Ղուկասեան դրատունը, եէնի ճամի Զիրինկիրը ճատտէսի թիւ 2։

Գին 2 ֆրանք։ 3—1

ԻԼԱՆԱԹ

Էվէռֆ Նէզրէդինէն կէլէն իլէ

Խաղինէի Էվրաֆը Հիւմայունտան պէհէր սէնէ թալիպէրինէ իհսանէ օլունան իճարէի վահիտէլի ադարաթտան իսկիւտարտա Ա.ֆղանա վէ Պէօյիւք իսքէլէլերին չէքի ըուսումու, վէ Դաարը գարիյէսի սու պաշրըզգ ըուսումանը իլէ Գուշ-Տ՝ալի տէրէսինին պաշրգ սայիյէսի, վէ եէնի-Պաղչէտէ պիր պապ համամ վէ պօսթան, վէ Շիէ դաղասընա թապի ավեը գօյուսու, վէ Սուլթան-Սէլիմտէ մաղազա, վէ Միմար—Ա.ճէմ մահալլէսինտէ պօսթան, վէ եէնիվ իսքէլէսինտէ պիր գըմա արա, վէ Գանլըճատա պիր պապ գօյուն մանարասը վէ եէնի-ճամի հավլիսինտէ պիր պապ մաղազա, վէ Երէնէ մահալը մէգքիւրտէ Զիրինկիր—Գարուսունտա պիր պապ սայաղ վէ Սուլթան—Պայազիտ իմարէթի իթթիհայինտէ պիր պապ ախըր հուլուլ իտէճէք 1296 սէնէսի մարթընտան իթիպարէն թալիպլերինէ եհնէպ վէ իղամ գըլընտաղընտան, թալեայ պուլունանը միւթէահհիտլերի իլէ պէրապէր, չուպաթրն 13 ինճի կիւնինէ գատար Էվգաֆը Հիւմայուն վարիտաթ իտարէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

13 քեանունը սանի 95 5—3

Ամենի իմիթիյազ

ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԱՆԱՆ

A

LA BELLE JARDINIÈRE

Ա. ԼԱ ՊԷԼ, ԺԱՐՏԻՆԻԷՐ

Վ. ԹԻՐՆԻ Է ԳՈՒՄ. Վ. ՇԸՄԻԼ

Գարթատա Դարա քէյտէ մաղը 27 նուէմբերու մաղազանին աչադր գաթընտա էրքէ վէ չօճուգլար իչուն Բարիս վէ Վիէնա. նէն պիրինճի ֆապրիգալարը մանուֆաթընտան օլարագ եաբըլմըշ հագրը էվլապ վէ գատրելար իչուն մանթօրար սաթըլը։

Մէգքիւր մաղազանին իւսթ գամընտա տախի Բարիս վէ Լօնտրանին պիրինճի ֆապրիգալարը մալլէրինտէն էնվայի ճինս գուճաշ թօրտան վէ արշին իլէ սաթըլմագտա տը։

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԴԻՄԱԿԱՀԻՐ ԵՒ ԱՆԴԻՄԱԿ

ԸՆԴ ԲԱՐԶՔ ՀՈՎԱՆՆԻՍԻԱՆԻ ԹԱՏԵԱՏՐ

ՍԸՐ ՀԻՆՐԻ Ե. ԼԱՅՇԱՐՏԻ

ԴԵՍՊԱՆԻ ՄԵԾԻՆ ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ

Ի ՆՊԱՍՏ

ԳԼԽԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆՔ—ԱՐԻՒԹԵԼԻՒԹԻՒՆ ՔԵՆԴԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ԹԱՏՐՈՆ ՎԷՐՏԻ ԲԵՐԱ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅ ՅՈՒՆՈՒՍԸ 24/5 ՓԵՏՐՈՒԱՐ ԺԱՄԸ 4½ ԻՆ

ՏՈՄՍԱԿ ՄՏԻՑ

Գին 1 Օսմանեան ոսկի

ԱՆԴԱՄԲ ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՄԱՄՆԱԽՄԲԻՆ

Մեծ. Մ. Հ. Ֆոսմլը (Ընդհանուր Տնօրէն Օսմանեան Կայսերական Պանքային)

Մկրտիչ	էֆ.	Լաաեան	ԴԵՐ-ՆԱԽԱԳԱՀ
Վիչէն	»	Ապաուլլահ	ԳԱՐՏՈՒՂԱՐ
Գէորգ	»	Ս. Սամանճի	ԳԱՆՁԱՊԵՏ
Աբիկ	էֆ.	Ուունճեան	
Աղէքսանդր	»	Մէրեէմ-Գալի	
Անտոն	»	Ֆօլց	
Աւետիս	»	Գօլօլեան	
Գէորգ	»	Թօփալեան	
Լեւոն	պէյ	Գափամաճեան	
Կոմիտաս	էֆ.	Օրմանեան (Տօքթր)	
Մաքքէնզի	Ուալլաս	(Թղթակից Թաղաքական Է Կ. Պոլիս)	
Միքայէլ	էֆ.	Մօմճեան	
Մկրտիչ	էֆ.	Գալֆաեան	
Յակոբ	»	Նէկեան	
Յակոբ	»	Շահպազ	
Յովհաննէս	»	Գանչէկիւլեան	
Յովհաննէս	»	Շահին	
Նազարէթ	»	Շահպազ	
Սարգիս	»	Բաստրմաճեան	
Սուրէն	»	Բէշտիմալճեան	
Ֆ. Ռ. Սմայթհ	(Ընդհանուր Գանձապետ Օսմ. Կայսերական Պանքային)		

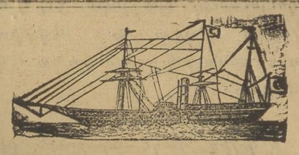

ԻՏԱԼԻԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԻՍ ՎԱՊՈՐԱՅԻՆԸՆԿԵՆ

ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷԲԷԹԼԷՐԻ

Իշխ. 1880 սէնէսի Բէճանունէ սանին 8ինճի սալը կէնէրալ էրիտարին։

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՏՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ադրիատ սապանլարը էհբիբիյէ

Մ. Տ.		Մ. Տ.	
2	15	Գ. Ա.տատան, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գնալը։	
2	30	Բէնիմքաքէն Գարթալ, Գ. Ա.տա, Հէյպէլի, Գընալը։	

Բիւբիրէ-տէն Ադրիատ ճանիպէնէ

Մ. Տ.		Մ. Տ.	
9	30	Դընալը, Հէյպէլի, Գ. Ա.տա, Գարթալ, Բէնիմք։	
10	45	Գնալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ա.տա։	

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԷԼԷՐԻ

Ադրիատ Բիւբիրէ-յէ

Մ. Տ.		Մ. Տ.	
2	30	Բէնիմքաքէն Գարթալ, Գ. Ա.տա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գընալը	
8		Գարթալ, Գ. Ա.տա, Հէյպէլի, Գուրկազ Գնալը։	

Բիւբիրէ-տէն Ադրիատ

Մ. Տ.		Մ. Տ.	
4	15	Գնալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ա.տա, Գարթալ	
9	45	Գնալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Գ Ա.տա, Գարթալ, Բէնիմք	

ԴՈՒՏԸԲԷԼՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՏՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ Բիւբիրէ-տէն	Դուրբ-էհլիյէտէն	ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ Բիւբիրէ-տէն	Դուրբ-էհլիյէտէն
Մ. Տ.	Մ. Տ.	Մ. Տ.	Մ. Տ.
2 15	2 15	2 30	2 30
3	3	3 30	3 30
3 45	3 45	4 30	4 30
4 30	4 30	5 30	5 30
5 30	5 30	9	9
8 30	8 30	10	10
9 30	9 30	11	11
10 30	10 30	12	12
11 15	11 15		
12	11 45		

Լիւգումի թագտիրտէ պաղը սէֆերլէր Հայտար բաշայա օղրայաճագ։

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իշխ. ըընդունելիք էմրուրընա Գ-Ի-Ն-ա-ա-ա-ջ

ԵԷՎՄԻՏՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Հայտար Բաշտան

Մ. Տ.		Դուռբ	Նո.
4	15	Գարթալ իչին	1
8		Գարթալ իչին	3
11	10	Գարթալ իչին	5

Բիւբիրէ-տէն

Մ. Տ.		Դուռբ	Նո.
2	30	Գարթալ իչին	2
7	30	Գարթալ իչին	4
10	30	Գարթալ իչին	6

ՄԱԳՐԻԲԼՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԷԼԷՐԻՆԷՆ ՄԱԱՏԱ

Մարբրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգարու

Մ. Տ.		Ա.ֆէշամ	
10	45	Գումգարու, Սամաթիա Մաքրիքէօյ,	

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԷԼԷՐԻ

Մ. Տ.		Սապահ	
2	15	Մաքրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգարու	

Մ. Տ.		Ա.ֆէշամ	
10	45	Գումգարու Սամաթիա, Մաքրիքէօյ,	

ԻԽԹԱՐԱԹ

Գէօբրու վէ խիկէլ մէմուրլէրի ամէն պիրէթի ալուպ պիրէթ եէրինէ բարա ալոպ իրէմլէրի քիւլիւն մէմիսու տը։ Միւթէհասրրէլէրի պէր մուճրիպի թալիսիմի չէտիսէն մէսուլ տը, պիտանէն ալնչ վարօրա բաքիլ օլան դէվատ հէնկեամը բանամ պիրէթլէրինի ախոլ իթմէլէրի միւթէրճամ տը։ Իչղու իսթարէ մուվաֆագատ իթմէյուպ տէ խիկէլէն չըգրլըճագ էնտատէ պիրէթի ալը. նամագ օլունուր իսէ, պիրա խթիսանա պիրինճի մէվզը եօրճուսու ատտա օրունուպ, եաղճը թարաֆընտան պիրինճի մէվզուէ մախսուս օլան պիրէթի վէրիլէճէկի իլան օլունուր։

Ամչամարը քէօրիւսէն սաաթ 10·45ճէ Ա.տալարա վէ սաաթ 10 40 վէ 11 20 վէ 11 45ճէ Գաղաքէօյիւնէ հարաքէթի իտէն վարօրարա ճիւրմիւպէյիւք վէ եօլճուլարը իղաճ իտէր տէրէճէտէ օլան եիւք վէ էշեա գալալ օլունմայաճագ տը։

ԻՍԲԱՆԵԱ ՇԱՐԱՊԸ

ԱՌԱՔԱՌ ՏԷՔՕՋԱՔՕՍԱՆ

ԳԱԼԱԹԱՏԱ ԴՈՒՐՇՈՒՆԼՈՒ ԽԱՆ 6 ՎԷ 34 ՆՈՒՄԷՐՕԼՈՒ

Մ. ՖԷՐՆԱՆՏԷԶ ԿՐԱՈՒ

ՄԱԳԱԶԱՍԸՆՏԱ

Սեյահ վէ պէյազ ՍՈՒՖԻՐԱ ՇԱՐԱՊԸ օգդասը 3½ գրուշա սիմ ազչէ, վէ չիչէ իլէ ՀԻՆՈՒԻ Ա.Լ.Ա. վէ սարը Բաէրէս, Մարսրա, Մալակա, Բրիօրաթօ, Բօրթօ վէ Ալիգանթէ չարապարը էհվէն ֆիյաթ իլէ ֆիրուխթ օլունուր։

COFFRES—FORTS

ՄԻԼՆԷՐ ԳԱՑԱԼԱՐԸ

Մէգքիւր գացասը տիւնեանընն հէր թարաֆընտա քէսպի նամ իթմիշ օլուպ, գավի վէ տայանըգլը սըրլար, վէ ամէնչատ եանմաղար։

Խըրսըզ վէ ամէնչէ գարչը թէէմին ճիհէթիլէ, նասրլ քի Սթամպոլա, էօյլէ տէ հիչ պիր եէրտէ պու գացալարընն էմսալի եօգ տը։

Ա.ֆէր,

ՍԻՏՆԼԷՅ ՆՕՎԻՅԼ

Զեյ. — Մ՝ուսիս Սիտնէյ Նօվիլ, գացա սաթըն ալմազտան էվվել մաղազալարընա կէլիպ գացասընը կէօղտէն կէչիրիպ, չէհատէթնամէսինի վէ էվրագը սայիրէյի օգուտմալարը իչուն էհալիյէ ըէճա իտէր։

Գալաթատա Եիւքսէք Գալտրըրմտա Դէորգ պէյ խանը։

ՍԱՐՍԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 31 Յունվ.

Ինկիլ. էհնամը Ինկ. Լիր.	98-5/16
Օսմ. էհնամը աչըլը	10-5/16
» » գարանտը	10-3/8
Իսթիգրազ 65	12-3/8
» 69	12-1/2
» 71	67-3/4
» 72	18-1/2
» 73	10-7/8
Օսմանլը պանգասը	11-3/8
Մըսըր տույուս. մութա հըտէ	57-1/4
» իմթիյազը	85-1/8
Բուսիա իսթիգրազը	87-1/4
Գամպիո Բարիզ 6 այ վատէ	–

Փարիզ, 30 Յունվ.

Ֆրանս. էհն. 3 % Ֆր.	83-55
» » 5 գրօնսուզ	117-17 1/2
Օսմ. էհնամը աչըլը	10-32 1/2
» » գարանտը	10-35
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	62-
» 69	61-
» 73	54-
Մըսըր ֆոնտ. մութա հըտէ	287-50
Գրէտի Լիոնէ	890-
Օսմանլը պանգասը	536-25
Բուսէլի չըմէնտըֆէրի	39-25
Իթալիա էհնամը	81-80
Գամպիո Լօնտրա 3 այ վատէ	25-17

Վիէննա, 30 Յունվ.

Ա.ֆիո ֆիորին	–
Բուսէլի չըմէնտֆէրի	18 10

ԶԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Էհն. ուս. տիւն ազչ. գաբ.	11- 9
Գու սապահ աչըլը	11-10
Իսթիգ. 63 (Մութէօն) 6 % Ֆ.	60-
» 65 » 6 % Ֆ.	61-
» 69 (Բինար) 6	61-
» 72 (Գօն սաիւ Թրէկօր)	18-75
» 73 6 % Ֆ.	55
Բուսէլի չըմէնտըֆէր 3	37-75
Ագճէ ֆայիզի %	9-
Ըրբօր Ղրշ	–
Հավալէսիզ »	10-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	3-35
Սամպոլ պանգասը	6-04
Օսմիէթէ ժէնէրալ	4-02
Թրամվայ	3-35

ԱԳՂԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 գրչտան	Ղ. Ֆր
Գէյազ մէհիտիյէ ֆարգը	107-12
Մէթալիք »	119-20
Գէչիք »	119-20
Գագըր »	440-
Գայմէ »	820-
Ինկիլիզ լիրասը	110-10
Ֆրանսըզ ալթունաս	87-25
Փոլ	90- 8
Գրիմիզ ալթունաս	51-20
Գարպոն գայմէսի	8-66